

Дарунки
Даніела Стіл

Колись Пол Паркер проміняв свою дружину Вероніку на багату молоду француженку. Він так вирішив. І цей крок, здається, змінив не тільки його власне життя... Після тривалої важкої хвороби він зібрав всю свою родину, щоб оголосити останню волю й сказати важливі слова дітям. Кожному з них – трьом донькам і єдиному сину – він приготував особливі дарунки, які в майбутньому мають допомогти їм досягти щастя. Пол хоче виправдати себе, свої помилки, тому він щедрий на багаті подарунки, які діти отримають у спадок. Але найбільший сюрприз він приготував для своєї колишньої дружини Вероніки...

Даніела Стіл

Дарунки

© Danielle Steel, 2015

© Hemiro Ltd, видання українською мовою, 2017

© Книжковий клуб «Клуб Сімейного Дозвілля», переклад та художнє оформлення, 2017

Роман «Дарунки» є художнім твором. Імена, персонажі, місця та події є витвором авторської уяви або ж використовувані з художньою метою. Будь-який збіг із реальними особами, живими чи покійними, подіями чи місцевостями є цілком випадковим.

Дарунки

Моїм прекрасним люблячим дітям

Біті, Тревору, Тодду, Ніку,

Сем, Вікторії, Ванессі, Максу й Зарі.

Ви – найяскравіші зірочки в моєму небі,

Ви – моя надія, мої мрії,
Мої найкоштовніші спогади,
Мое джерело любові та сміху,
Ви – моя радість... мое життя.

Від щирого серця з любов'ю
Мама

І Джону,
За наших прекрасних дітей, за щасливі роки,
Найкращі роки мого життя, і за спогади, які я
Плекатиму завжди, і за стільки дарів.

З усією любов'ю
Олів

Розділ 1

Тіммі Паркер сиділа за робочим столом, підібгавши під себе ногу. Довге біляве волосся вона стягнула гумкою, і мірою того, як зростало ранкове напруження, її зачіска поступово доповнилася чотирма олівцями й ручкою. На ній була чиста, але пом'ята картата сорочка із закасаними рукавами, вдягнута поверх майки, рвані джинси, а на ногах – закриті кеди-«конверси». І жодного макіяжу. Свою високу струнку точену фігуру Тіммі успадкувала від батька. Вона була метр вісімдесят без підборів на зріст, двадцяти дев'яти років і мала диплом магістра Колумбійського університету в галузі соціальної роботи. Наразі дівчина працювала на установу, чиею місією було забезпечити безкоштовним або дешевим житлом небезнадійних представників бездомного населення Нью-Йорка. Того дня вона з шостої ранку була на робочому місці, намагаючись усе встигнути. На її столі лежала ціла гора документів. А їй хотілося знайти житло для всіх і кожного, але вона знала: якщо пощастить, якщо продовжити стукати у двері державних установ та застосовувати інші ресурси, то знайдеться дім лише для одного-двох, яких визнають гідними. Слово «гідний» вживали як узагальнення, за допомогою якого з-поміж усіх нужденних виділяли кількох, хто потребував допомоги найбільше.

Стояв спекотний липневий день, і, як завжди, кондиціонер у її кімнаті не працював. Уже зараз можна було сказати, що це один із тих днів, коли ніщо не працює так, як треба, і доведеться повідомляти невтішні новини кільком найбільш зневіреним клієнтам. Жорстоке розчарування невід'ємно супроводжувало її в роботі. Вона жила в постійному стані обурення через несправедливість системи і її неспроможність допомогти цим людям. Допомога безхатченкам була її пристрастю з підліткових років. Вона була

відданою й глибоко небайдужою, хоча й нерідко сердилася. У юності частенько виголошувала за обіднім столом тиради, присвячені соціальним проблемам, і відтоді кожен її рік минав у намаганні бодай чимось зарадити. Менш за все Тіммі Паркер схильна була кидати справу на півдорозі – вона невтомно працювала, прагнучи полегшити життя знедоленим. І навіть знайшовши людині житло, продовжувала підтримувати з нею зв'язок. Опинившись в ізоляції крихітних державних однокімнатних квартир, без системної підтримки, на яку звикли покладатися на вулицях, люди потрапляли під серйозну загрозу самотності, розпачу й самогубства.

Тіммі мала сотню чудових ідей щодо того, як можна покращити ситуацію, але їй завжди бракувало коштів або групи підтримки. Програми допомоги бідним були заморожені через економічну кризу, приватні фонди так само скорочувалися, і ніхто в уряді не дослухався до них. Тіммі почувалася так, наче намагається вичерпати океан наперстком, дивлячись, як ігнорують її клієнтів, що не менше року чекають на участь у безкоштовній програмі лікування від наркозалежності або на отримання житла. Жінкам на вулиці щастило менше, ніж чоловікам, і вони часто ставали жертвами насильницьких злочинів у притулках. Щодня дівчина долала нескінченні бюрократичні бар'єри, допомагала людям заповнювати бланки на оформлення виплат із безробіття чи на отримання посвідчення особи. Найдужче співчувала вона підліткам, хоча вони були більш пристосовані до виживання на вулицях, та й ними легше було опікуватися завдяки програмам допомоги дітям, яких вистачало по всьому місту. Сьогодні до опівдня Тіммі вже прийняла шістьох клієнтів, ще з дюжиною мала зустрітися протягом дня. Вона нечасто покидала офіс раніше сьомої-восьмої вечора, а іноді затримувалася до опівночі й щодня приходила задовго до початку робочого часу. Робота була її життям, і наразі це було все, чого вона прагнула.

Будучи студенткою, вона жила з чоловіком, який зрадив її з найліпшою подругою. А згодом була заручена з іншим чоловіком, який теж зраджував її, та принаймні не з кимось знайомим. Вона порвала з ним і відтоді всю свою любов, усю пристрасть та енергію вкладала в роботу й ні з ким не зустрічалася протягом двох останніх років. Лише часто казала, що жінкам у її родині не щастить. Її молодша сестра Джуліетт мала нездоланну слабкість до невдач. Вони тягнули з неї всі соки, користуючись її благородством і добротою, і нарешті, отримавши все, що могли, кидали її заради іншої жінки. І єдиною, хто цьому дивувався, була сама Джуліетт, яка оплакувала втрату місяцями, а потім знаходила собі такого самого негідника.

Їхня мати Вероніка двадцять років після розлучення продовжувала кохати й підтримувати їхнього батька – чарівного й вродливого, але так само зрадливого чоловіка. Мати дізнавалася про його невірність протягом усього шлюбу, який обірвався після викриття його інтрижки з двадцятирічною супермоделлю. Відтоді він змінив низку гарненьких молодих коханок, і Вероніка постійно знаходила йому виправдання й казала щось на кшталт «ви ж знаєте, який ваш батько». Тіммі аж надто добре знала, який їхній батько, і нарешті дійшла висновку, що всі чоловіки однакові. Привабливі, часто вродливі й рідко коли чесні, вони зраджують, брешуть і використовують жінок. Через це вона ніколи не була близькою до батька і з жахом виявила, що чоловіки, з якими зустрічалася, були анітрохи не кращі за нього – шоправда, зовсім не такі чарівні красені, як він, справжній майстер зваблювання. Рідко яка жінка могла встояти перед ним. Він, як

каже приказка, не вмів причарувати хіба що покійника – характеристика, яку Тіммі зрештою зненавиділа. Вона терпіти не могла спокусників, а мати й сестри звинувачували її в тому, що вона ненавидить чоловіків узагалі. Ні, заперечувала вона, лише брехунів і зрадників, а ще тих, у кому відчувала закоханість. Вона одразу ж підозрювала хлопців у підступності, якщо вони хотіли бути з нею.

Лише її найменша сестра Джой уникла цієї долі. Вона завжди була улюбленицею батька завдяки тому, що красуня й схожа на матір, яка і в п'ятдесят два роки залишалася вродливою. Обидві вони, Вероніка і Джой, мали густе темне волосся, порцеляново-білу шкіру й фіалкові очі, хоча Джой вища за матір і в коледжі була моделлю. Відколи достатньо підросла, щоб заговорити, вона завжди примудрялася обкрутити татка навколо свого маленького пальчика й отримати від нього все, що хоче. Але при цьому тримала дистанцію з ними всіма. Джой була найбільш незалежною й з чоловіками у своєму житті теж трималася відчужено. Неважко було помітити, що вона боїться, як би їй не завдали болю. Вона завжди зв'язувалася з чоловіками, які мешкали на іншому континенті або були так само зосереджені на своїй кар'єрі, як і вона, і годі було тримати їх на відстані витягнутої руки. Усі вони, здавалося, обожнювали її, але ніколи не були поряд.

Тіммі полюбляла зауважувати, що жодна з них не мала гідних стосунків. Вона це називала «родинним прокляттям». На думку Тіммі, батько прирік їх на фатальне тяжіння до негідних чоловіків. Це стало невід'ємною рисою її самої, яку вона не владна була змінити й уже не намагалася. На неї й без того багато навалилося: пошук житла для клієнтів був значно важливішою справою, ніж пошук правильного хлопця. І наразі її це справді не хвилювало.

У перерві між прийомами задзвонив телефон на столі. На зустріч із нею чекали ще люди, тож вона вже подумала пропустити дзвінок, аби той перейшов на голосову пошту, але не хотіла прогавити звернення клієнта в скрутній ситуації або відповідь агенції з найму квартир – однієї з тих, з якими вона зв'язувалася вранці телефоном або електронною поштою. Тож, знервована, підняла слухавку.

– Тіммі Паркер, – різко, офіційним тоном промовила дівчина. Вона не була аж такою милою та лагідною, хоча й мала добре серце, про що свідчила її робота.

– Привіт, Тіммі. Це Арнольд, – назвався співрозмовник, і по її спині пробіг холодок. Вона одразу впізнала голос на тому кінці дроту. Це був Арнольд Сендз, адвокат батька і його найближчий друг. Вона знала його з дитинства. Останнього року батько дуже хворів: після перенесеного інсульту він став недієздатним і перебував у будинку догляду. Тіммі відвідувала його два тижні тому, і він то приходив до неї, то знову непритомнів, а вона мовчки сиділа поряд і спостерігала за ним, тримаючи за руку. Його лівий бік був паралізований, і їй боляче було бачити його в такому жалюгідному стані. Він завжди був сповнений життя й виглядав на багато років молодшим за свій справжній вік. До інсульту. Протягом останнього року, коли йому виповнилося вісімдесят, життя повільно вислизало від нього. І хоча переважну більшість життя Тіммі засуджувала його спосіб існування, їй усе-таки легше було від усвідомлення, що вона

має батька. У глибині її душі завжди жевріла таємна, невисловлена, чарівна віра в те, що одного дня все обернеться на краще й вони матимуть чесні стосунки, а він дивовижним чином перетвориться на того, ким вона могла б захоплюватися й на кого могла б покладатися. Вона знала, що цього ніколи не станеться, але, доки він був живий, трималася за цю віру. Він ніколи не приходив нікому на допомогу – ані їй, ані матері, ані її сестрам. Мати пробачила його за це. Тіммі так і не змогла.

– Вибач, що телефоную тобі на роботу, – сказав Арнольд. У нього був стурбований голос. І Тіммі одразу зрозуміла, що сталося.

– Тато?

– Він тихо відійшов минулої ночі.

Усі вони знали, що це неминуче станеться. І це тривало довше, ніж вони гадали. Джуліетт заходила відвідати батька кілька разів на тиждень, Джой не бачила його жодного разу за два місяці: вона мешкала в Лос-Анджелесі, була зайнята, а до того ж їй було важко бачити його в такому стані. Вона робила все, що можна, аби тільки уникнути цього. Тіммі приходила відвідати його раз на кілька тижнів, хоча й ненавиділа ці відвідини. А мати бачила його місяць тому, у червні, перш ніж поїхати на літо на південь Франції. Вона винайняла будинок у Сен-Тропе на два місяці й перед від'їздом провела день біля Пола. Вона зізналася Тіммі, що боїться, що бачила його востаннє, але стверджувала, що вони сказали одне одному все, що мали сказати. Вона не розповіла доньці, але Пол попросив у неї вибачення за свої численні провини як чоловіка й навіть як друга, і вона покидала його зі спокійним серцем. З усім цим вона звиклася багато років тому. Двадцять років після їхнього шлюбу – тривалий термін, а Вероніка була людиною, схильною пробачати. Вона не докоряла йому ані через кінець їхнього шлюбу, ані через причину, з якої він обірвався, і навіть через величезну суму, яку виплатила йому і яку він відтоді марнував на інших жінок, на комфортабельний спосіб життя й надмірні розкоші. Ця сума не розорила ані Вероніку, ані дівчат. Молодшими вони покладалися на матір і ніколи – на батька.

– Ви вже повідомили мамі? – тихо спитала Тіммі. Вона очікувала цієї новини рано чи пізно, хоча й не саме цього дня. Важко було передбачити, коли це станеться.

– Хотів спочатку зателефонувати тобі. Подумав, що ти волітимеш сама розповісти матері й дівчатам. А мати, певно, захоче зайнятися організацією похорону, – обережно сказав він. У житті батька не було жодних серйозних стосунків із жінками після Вероніки, яка так і залишилася близькою йому. Після розлучення в його житті був нескінченний парад дівчиць, останнім часом молодших, ніж його доньки, і всі вони зникли, щойно він занедужав. Він не зустрічався з жінками, які залишилися б поряд, коли стане геть скрутно й він більше не зможе виписувати їм чеки. Навіть у вісімдесят років він мав бурхливе особисте життя, і жінки досі мліли від нього – точнісінько як Вероніка у двадцять один рік, коли йому було сорок дев'ять. Перед його зовнішністю, шармом та елегантністю майже неможливо було встояти. Навіть медсестри в будинку догляду захоплювалися тим, який він красень. Тіммі успадкувала його зовнішність,

але в іншому не мала з ним нічого спільного. Вона була серйозна, віддана, працююча й надійна.

– Я зателефоную мамі години за дві, – обачно сказала Тіммі. – Маю спершу прийняти кількох клієнтів. Можете повідомити дівчатам? Вони цього очікують, це не стане сюрпризом.

Але навіть вона мусила визнати, що їй сумно. Урешті-решт це сталося, гру було скінчено. Батько, який ніколи по-справжньому не був їм батьком, помер. І вона впіймала себе на тому, що має змішані почуття. Відчувала втрату й була впевнена, що її сестри відчуватимуть те саме. Це буде тяжка новина для їхньої матері. Батько був лише номінальним головою сім'ї, але Вероніка так чи так любила його як чоловіка, як друга протягом тридцяти одного року. В останні роки він став їй майже батьком і за віком цілком годився на цю роль. А вона по-материнському опікувалася ним, зокрема відтоді, як він занедужав. Це були стосунки, які Тіммі ніколи не розуміла до кінця. Їй вони здавалися до болю неадекватними, особливо з боку матері, але нібито влаштовували їх самих.

Чимало прикрих слів було сказано, коли бучний роман батька зі знаменитою моделлю поклав край їхньому шлюбу. І ще більше після того, як Вероніка дізналася, що це не перша його інтрижка. Та чомусь після розлучення вона пробачила йому, і вони залишилися друзями. Між ними встановився зв'язок, який тривав двадцять років і виявився міцнішим за їхній шлюб. Вероніка казала, що підтримує його заради дітей. Але Тіммі завжди відчувала, що батьки роблять це заради себе, з власної потреби одне в одному.

– Скажу дівчатам, щоб не телефонували вашій матері, доки ти з ними не зв'яжешся, – зітхнув Арнольд. Він знав, що сумуватиме за старим другом, і вже тужив за ним протягом останнього року, після інсульту, який відібрав у Пола здоров'я й раптом зістарив, що було геть не схоже на його давнього знайомого.

– Дякую, Арнольде, – тихо сказала Тіммі. – Я буду на зв'язку.

Вона знову подякувала йому й поклала слухавку. Якусь мить сиділа в кріслі, визираючи крізь вікно на похмуру вулицю нижнього Гарлема, де був розташований її офіс. Надворі біля пожежного гідранта бавилися діти. На мить вона повернулася думками в минуле, пригадавши, яким героєм у дитинстві здавався їй батько, аж до розлучення, коли він отримав усе, але зник із їхніх життів.

Їй виповнилося дев'ять, коли розлучилися батьки. Після того були приємні зустрічі на канікулах, короточасні появи батька на дні народження чи на Різдво, коли він вривався в їхнє життя, наче якась гламурна істота, якою він і був. Здавався чарівним птахом у польоті, з яскравим пишним пір'ям. Його завжди було не наздогнати – хіба що милуватися ним у небесах, дивлячись, як він знову зникає. І ніколи не знатимеш, коли повернеться, а повертався він, коли було зручно йому. Він був утіленням нарцисизму. Не те щоб поганою людиною – лише довершеним егоцентриком і нікчемним батьком. І його діти розплачувалися за це аж до дня його смерті, вона – глибокою зневірою в подібних до нього чоловіках, і всі троє – підсвідомим тяжінням до схожих на нього хлопців. Джуліетт, яка колекціонувала паразитів і невдах. І Джой з її страхом бути покинутою й розчарованою, що

утримував її від надмірної прив'язаності до будь-якого чоловіка. Вона була ще юна й досі мала шанс налагодити особисте життя. Проте Тіммі була вже впевнена, що вони з Джуліетт ніколи цього шансу не отримають. Жереб було кинуто, і їхні звички й переконання вже зміцніли. Важко було змінитися.

Вона встала й обійшла навколо столу, щоб відчинити двері офісу. У кімнаті очікування сиділи двоє людей, ждучи на прийом. Вона усміхнулася обом, попросила чоловіка зачекати кілька хвилин і покликала до кабінету жінку. Та була молодша за Тіммі, зі сплутаним волоссям і не мала зубів. Вона провела на вулицях три роки й мала за плечима довгу історію проблем із наркотиками. Трое її дітей виховувалися в прийомних сім'ях. Усі свої пожитки вона носила із собою – брудний спальний мішок і два смітєві пакети, повні одягу. Вона чекала на участь у програмі лікування від наркозалежності. Тіммі мала для неї погані новини. Лікувальний заклад зачиняли, і їй знову доводилося починати шукати з нуля деінде, а це могло забрати ще два роки. Ситуація виглядала вкрай безнадійною.

Тіммі сіла за стіл навпроти неї, щоб повідомити новину. І, повідомляючи її, думала про батька. Про те, яким безглуздим, егоїстичним і безплідним було його життя порівняно з життям її клієнтів. Він ніколи нічого не зробив для інших – лише для себе й мимохідь для жінок, з якими зустрічався. Його життєвий шлях був суцільним самовиправданням – і це одна з причин, чому Тіммі так старанно працювала. Єдине, що вона завжди знала з дитинства, що не хоче бути анітрохи схожою на нього. Так і вийшло. А тепер він помер. Вона зосередилася на клієнтці й спробувала принаймні на годину-дві забути про батька, до тієї миті, коли змушена буде зателефонувати матері й сповістити її, що Пол помер. Як найстаршій із трьох дочок Вероніки їй завжди діставалася найтяжча робота. Джуліетт ніколи для цього не годилася. А Джой давно вийшла з гри й вела дуже самостійне життя в Лос-Анджелесі.

Коли Арнольд зателефонував Джуліетт до її крихітної кав'ярні з пекарнею в Брукліні, у районі Парк-Слоуп, обідня година була в самому розпалі, як і щодня. Її кав'ярня, «Кухня Джуліетт», користувалася успіхом відтоді, як відчинилася три роки тому. На вимогу матері вона вивчала історію мистецтва й отримала диплом магістра в Сорбонні, аби лише записатися на курси в «Кордон Блю» в Парижі «суто для розваги», а закінчивши їх, зрозуміти, що випічка – її справжня пристрасть. Вона готувала сендвічі з незрівнянних круасанів, які випікала щодня, а також продавала печиво, тістечка й торти за рецептами, вивченими у Франції. І її плани стати куратором музею або викладати розвіялися, мов дим, після «Кордон Блю». Вона ніколи не була така щаслива, як тепер на кухні, коли зазірала в духовку, подавала кухоль гарячої кави літньому клієнтові чи наливала чашку гарячого шоколаду для дитини, густо вкриваючи його збитими вершками. Годування людей задовольняло всі її потреби, і справи в маленькій кав'ярні йшли добре. Після багатьох дискусій і кількох серйозних міркувань мати позичила їй гроші на відкриття закладу, хоча й була дуже розчарована, що Джуліетт облишила кар'єру в галузі мистецтва. Вероніка досі сподівалася, що одного дня Джуліетт переросте своє захоплення випічкою. У свої двадцять вісім вона досі поводитися, як юна дівчина. Вероніка бажала для доньки більш цікавої й інтелектуальної

професії, ніж заправляти кав'ярнею. Мати завжди плекала надію, що Джуліетт успадкувала її пристрасть до мистецтва, її і батька Вероніки. Це було в них у крові. Але Джуліетт покинула мистецтво заради своїх круасанів. І врешті-решт мати допомогла їй позикою.

Джуліетт була меншою, м'якішою подобою старшої сестри Тіммі. Їх розділяв лише рік різниці, і, зростаючи, вони були схожі, як близнючки. Але характером відрізнялись, як день і ніч. Тіммі й Джуліетт обидві були зеленоокі, як батько, і Джуліетт завжди мала трохи зайвої ваги, та все одно була гарненькою. Тіммі була вища й стрункіша, Джуліетт – нижча й кругліша, її жіночна фігура трохи роздалася завдяки випічці, яку вона постійно куштувала, експериментуючи з новими рецептами. А ще вона мала пишні сідниці, через що Тіммі завжди дражнила її. Волосся в неї було біляве, як у Тіммі, але в дитинстві спадало гривую кучерів, тепер же було хвилясте. Воно мало натуральний світлий колір, і Джуліетт була справжньою красунею, коли розпускала його, чого не могла собі дозволити, працюючи. Тож заплітала його в косу, яку відкидала за спину, і ціла хмара м'яких завитків танцювала навколо її обличчя. В усьому Джуліетт була привітна та лагідна й ще малою дівчинкою виявляла материнські задатки. Хотіла дбати про кожного. Тіммі завжди казала, що вона збирає біля себе всіх нікчем світу, особливо чоловічої статі.

Усі романи Джуліетт починалися з того, що чоловікові, з яким вона зв'язувалася, потрібен був дах над головою, гроші або робота. Спочатку вони спали в неї на кушетці, потім опинялися в її спальні й нарешті діставалися до її банківського рахунку, яким деякий час користувалися для власного задоволення з подачі самої Джуліетт. А потім, остаточно розбалувані нею, покидали її заради іншої. На думку Тіммі, це траплялося аж надто часто, щоб бути випадковістю, – це була закономірність і кепська звичка. Джуліетт завжди примудрялася знайти чергового красунчика, схожого на їхнього батька, який безсоромно користався нею. Жодного гарного хлопця серед багатьох поки що не трапилося, а вони зазвичай жили з нею близько півроку, перш ніж рушити далі. Деякий час Джуліетт плакала, потім знаходила втіху в роботі, вигадувала нові рецепти й набирала ще кілька кіло. Потім з'являвся ще який-небудь хлопець у скруті, схожий на підбитого птаха. Вона була вродлива, приваблива дівчина й ніколи подовгу не залишалася сама. На відміну від Тіммі, яка вже два роки за власним вибором залишалася самотньою, сердячись на себе за колишні помилки, Джуліетт готова була пробачати кожного, включно із собою, і, схоже, так нічого й не навчалася. Але якщо вона когось і ображала, то тільки саму себе. Найсильнішою рисою її особистості була доброта, яка виявлялася в ставленні до кожного: своїх відвідувачів, родини й чоловіків.

Вона щойно закінчила обслуговувати одного з постійних клієнтів, коли зателефонував Арнольд. На відміну від Тіммі, незмінно прагматичної й здатної приймати удари холоднокрівно, Джуліетт – він знав це – буде засмучена до глибини душі. І йому нестерпно було повідомляти їй таку новину. Звісно, щойно почувши, що її батько помер минулої ночі, вона розридалася. Останній в обідню перерву клієнт щойно пішов, на кілька хвилин вона залишилася сама й дала волю сльозам.

Вона вважала себе найближчою до батька, адже готова була на будь-що, аби здобути його прихильність. На думку Джуліетт, він не міг учинити погано. Навіть до того, як батько захворів, вона щодня телефонувала йому, аби

розповісти, чим займається, і спитати, як у нього справи. Він навідався до її кав'ярні-пекарні лише раз, а вона поводитися так, наче він приходив постійно. Їй ніколи не спадало на думку, що всі телефонні розмови з батьком відбувалися з її ініціативи. Сам він ніколи не дзвонив жодній із дочок і тижнями, місяцями з ними не спілкувався, доки вони самі не телефонували йому. Усі стосунки, які він мав, були односторонніми, і зусилля завжди докладав хтось інший. Ні Тіммі, ні Джой особливо не гаяли на це власних сил, проте це робила Джуліетт. Вона навіть носила батькові додому свою найкращу випічку, аби той міг скуштувати її нові страви. Їй відчайдушно хотілося дістати від нього похвалу.

Пол Паркер не засуджував жодної з них і пишався своїми красунями-дочками. Він просто не хотів грати роль батька з усіма її наслідками. І мірою того, як вони дорослішали, він вважав за краще бути їм другом. Подібної плутанини в стосунках із матір'ю в них ніколи не виникало: вона чітко давала зрозуміти, що вона їм мати, а не подружка, хоча й любила проводити з ними час. Саме Вероніка сповна відповідала за їхнє виховання, але Джуліетт досі наполягала на тому, що близька до батька. Як і очікував Арнольд, вона дуже тяжко сприйняла новину про його смерть, наче так і не збагнула за останній рік, що він помирає. Для решти це не стало сюрпризом. Лише для Джуліетт.

– Я гадала, він видужає, – сказала вона, витираючи очі фартухом. Арнольд зітхнув. Уже багато місяців жодної надії на це не було: стан Пола стабільно погіршувався. І навіть протягом останніх двох тижнів, коли він так рідко бував при тямі, вона розмовляла з ним під час відвідувань, переконана, що він чує її й скоро йому покращає. Цього так і не сталося, і Арнольд вважав за милосердя те, що він помер. Той Пол, якого він знав і з яким товаришував тридцять років, не хотів би жити в тому стані, у якому опинився. Він був таким жвавим і сповненим життєвих сил, що Арнольд як його друг не міг без суму дивитися на нього теперішнього. Те, що сталося, було на краще. До того ж із багатьох їхніх розмов за останній рік Арнольд зрозумів, що Пол готовий до смерті й не шкодує про те, як жив. Але Джуліетт явно не була готова попрощатися з батьком, та й зі своїми ілюзіями щодо нього. За двадцять хвилин, коли він спробував покласти слухавку, вона все ще плакала.

– Тіммі каже, що зателефонує вашій матері години за дві, тож не дзвони їй поки що, – попередив її Арнольд.

– Не буду, – покійно відповіла Джуліетт і, поклавши слухавку, підійшла до дверей закладу й перевернула табличку «Відчинено» на інший бік, зі словом «Зачинено». Потім відійшла, щоб зробити напис, і прикріпила його до дверей клейкою стрічкою: «Зачинено у зв'язку зі смертю в родині». А потім побрела додому, до двокімнатної квартири за чотири квартали від своєї кав'ярні. Вона ніколи не приділяла особливої уваги тому, щоб прикрасити житло: там вона лише спала, а більшість часу проводила на роботі. Щоранку приходила до пекарні о четвертій, аби спекти все, що подавала на сніданок першим клієнтам, які завітають о шостій. І зазвичай залишалася до сьомої вечора, а потім йшла додому й засинала перед телевізором на кілька годин, виснажена довгим робочим днем. Як і в Тіммі, її життя було повністю зосереджене на роботі.

Того дня, коли Джуліетт повернулася додому, Арнольд уже телефонував Джой, молодшій сестрі. Як він і очікував, з нею було найважче зв'язатися. Вона жила зовсім іншим життям. Джой мешкала в Лос-Анджелесі, де намагалася побудувати акторську кар'єру. У неї був справжній музичний талант, і мати хотіла, аби донька розвинула його, вступивши до Джульєрдської музичної школи. Натомість Джой за першої нагоди покинула коледж і подалася до Лос-Анджелеса. Вона брала уроки вокалу, за які платила сама, працюючи офіціанткою, і після півроку співів з ансамблями, які ні до чого не привели, переключилася на уроки акторської майстерності. І відтоді ледве зводила кінці з кінцями. Усе, на що спромоглася, – кілька дрібних зйомок у рекламі й крихітних ролей на телебаченні. Вона сподівалася отримати роль у серіалі й мала талант до комедії. У свої двадцять шість, провівши п'ять років у Лос-Анджелесі, вона досі працювала офіціанткою. Її зірковий час іще не настав, але вона досі вірила в його можливість. І батько теж вірив і завжди заохочував її.

Вона була винятково вродливою дівчиною з довгим темним волоссям, великими фіалковими очима, неймовірною фігурою й дивовижним співочим голосом, яким рідко користувалася. Джой хапалася за будь-яку акторську роботу, яку тільки могла отримати. Ходила на кожне прослуховування й готова була витерпіти всі труднощі, що трапляються на шляху акторів-початківців. Вона досі наполягала на тому, що одного дня на неї чекає успіх. Казала сестрам, що якщо до тридцяти років не досягне нічого значного в Лос-Анджелесі, спробує сили в Нью-Йорку, на Бродвеї. Наразі ж воліла шукати свою роль у зірковому серіалі в Лос-Анджелесі. Джой рішуче була налаштована досягнути успіху в Голлівуді. Вона з'являлася в кількох «мільйонних операх», що демонструвалися в денний час, але жодного разу – як виконавиця постійної ролі. Вероніка стежила за появою доньки на екрані, але жалілася на те, які дрібні ролі їй дістаються.

Джой мала хлопця, також актора. Він входив до гастрольної трупи, що займалася другорядними постановками, і рідко з'являвся вдома в Лос-Анджелесі. Вони нечасто бачили одне одного, що було типово для чоловіків у житті Джой. Здавалося, вона завжди обирала когось емоційно недоступного або ж фізично далекого. А за останні п'ять років віддалилася від родини, намагаючись побудувати кар'єру в Лос-Анджелесі. Їхні життя дуже різнилися від її, усе менше й менше поєднувало її із сестрами, вона навіть не була на них схожа. Іноді Джой почувалася так, наче її підмінили за народження й вона їм навіть не родичка. І хоча тато завжди здіймав навколо неї галас, здебільшого через те, яка вона була красуня ще з дитинства, з ним вона мала навіть менше спільного. Її зовнішність підживлювала його нарцисизм, але дівчина завжди відчувала, що насправді він її зовсім не знає й ніколи не намагався пізнати.

У стосунках між нею й матір'ю роками не вщухали проблеми. Вероніку досі засмучувало те, що донька покинула коледж, і непокоїло життя, яке вона вела, працюючи більше офіціанткою, ніж акторкою. Не такого життя хотіла для неї мати. Джой здатна була досягнути значно більшого, а тепер наче опинилася в глухому куті, і мати сподівалася, що зрештою вона це переросте й повернеться до Нью-Йорка. У цьому питанні Джой ніколи не досягала згоди з батьками, завжди тільки сперечалася. Батьків присуд незмінно обмежувався фразою «Ну ж бо, нехай розважиться» – він анітрохи нею не переймався. Мати хвилювалася за доньку, а сестри ніколи не

сприймали Джой серйозно. Кар'єра голлівудської акторки – це було щось безмежно далеке від них, і вони розцінювали це як хобі, а не як професію.

Але які б аргументи вони не наводили, Джой чинила так, як хотіла, без їхньої допомоги, ледве заробляючи на життя дрібними ролями й працею офіціантки. Вона прагнула роздобути гідного менеджера й кращого агента, але поки що таких не знаходила. На все був потрібен час. Вона любила те, чим займалася, і витрачені на це роки не здавалися їй аж надто довгими. Час пролетів дуже швидко. Вона мала квартиру в Західному Голлівуді, яку любила і яка була їй по кишені. Дівчина саме чекала своєї черги на кастинг до реклами, коли зателефонував Арнольд. Вона знала, як тяжко хворів батько й що одного дня йому настане кінець. Просто не очікувала, що це станеться саме сьогодні. Вона вийшла в коридор поговорити з адвокатом, доки не підійшла її черга.

– О, – мовила вона, вислухавши Арнольда, і на лінії запала тиша. Джой не знала, що ще додати. Як і решта, вона мала за плечима довгу історію розчарувань у своєму батькові, хоча й не мала з ним суперечок. Завжди дивно почувалася, коли він називав її своєю улюбленицею – відкрито, у присутності сестер. Адже жодного разу не поговорила з ним по-справжньому. Батько ні з ким не вів серйозних розмов. Тож визнання її улюбленицею ніколи не здавалося їй щирим, це були просто слова. І все ж їй сумно було чути від Арнольда цю новину. Зрештою, то був її батько, єдиний батько, якого вона мала, хай як погано він відповідав цьому званню.

– Усе гаразд? – спитав Арнольд, не почувши від дівчини ні слова.

– Так. Мабуть, просто дивно. Не думала, що це станеться так скоро.

Вона не бачила батька протягом двох місяців і не усвідомлювала, на відміну від решти, як швидко погіршується його стан.

– Відомо, коли буде похорон?

– Тиммі цим займається. Години за дві телефонуватиме вашій матері. Упевнений, вони з тобою зв'яжуться, – просто сказав Арнольд. – Мені шкода, Джой. Ми всі знаємо, як шалено він тебе любив. Ти завжди була його крихіткою, аж до кінця.

Вона кивнула зі сльозами на очах.

– Знаю, – мовила придушеним голосом. Раптом усвідомлення батькової смерті накрило її з головою. Хай там як, він завжди схвалював її акторство й мрії про зіркову кар'єру, а це було більше, ніж вона дочекалася від решти рідних. Усі поводитися так, наче вона має це перерости й облишити свій спосіб життя. Батько був її найбільшим прихильником. Вона надсилала йому DVD з усіма своїми виступами. І, правда це була чи ні, але він казав, що переглянув їх усі й обожнює те, чим вона займається. Він єдиний цінував її роботу.

– Побачимося на похороні, – співчутливим тоном мовив Арнольд, і вона пішла чекати своєї черги на кастинг. Роль вона не отримала й опісля повернулася додому, заціпеніла й з думками про батька. Раптом відчула, що

її спіткала величезна втрата. Дівчина не очікувала, що це стане для неї таким тяжким ударом.

Того дня Джой надіслала SMS Джуліетт і Тіммі, спитавши в Тіммі, чи не можна зупинитися в неї – вона щойно вирішила летіти нічним рейсом до Нью-Йорка. Їй хотілося додому. Тіммі миттєво відповіла, що можна. Вона мешкала у Вест-Віллідж, що було незручно для роботи, але їй подобалося її оточення в старому м'ясному окрузі. Квартира, яку вона за стабільною ціною винаймала на третьому поверсі в будинку без ліфта, випромінювала чарівність. Джой завжди більше подобалося в Тіммі, ніж у крихітній бруклінській квартирі Джуліетт, до того ж вона воліла зупинитися в місті. Можна було поїхати до матері, але зручніше було в Тіммі, яка не робила зауважень щодо її життя, на відміну від Вероніки, чий розчарований погляд був гіршою карою, ніж слова. Вероніка ненавиділа її роботу офіціанткою навіть більше, ніж її акторство, і вони ніколи не могли оминати цієї теми. Як найменша в родині, Джой відчувала, що з нею досі поводяться так, наче їй чотирнадцять, а не двадцять шість. Тепер вона мала зустрітися з ними всіма, і дивно було думати, що поряд уже не буде батька, який співатиме їй дифірамби й називатиме її «крихіткою». Раптом Джой усвідомила, що не уявляє собі світу без батька, і сльози збігали по її щоках, коли вона телефонувала в аеропорт, щоб забронювати квиток.

Тіммі зачекала, доки піде останній клієнт, перш ніж телефонувати матері. Була вже четверта година дня, але вона воліла не квапитися із дзвінком, знаючи, що на неї чекає дехто з більш серйозними проблемами. Кинувши погляд на годинник, Тіммі зрозуміла, що зараз у Франції десята вечора. Вона ненавиділа повідомляти погані новини вночі – це завжди додавало їм гнітючості, змушувало лежати цілу ніч без сну й думати про це. Але вибору не було: вона знала, що не може чекати наступного дня, аби повідомити матері. А якщо раптом Вероніка зателефонує до будинку догляду, щоб запитати, у якому він стані (а іноді вона це робила)? Тіммі не бажала, щоб мати дізналася про його смерть від незнайомих. Тож вона зателефонувала до орендованого матір'ю будинку в Сен-Тропе. Вероніка відповіла після другого гудка, побачивши, що телефонує Тіммі. Вони не розмовляли кілька днів, і мати була здивована отримати від неї дзвінок.

– Привіт, любя, – голос у Вероніки був, наче в юної дівчини. Обое батьків Тіммі виглядали молодшими за свій вік. Тіммі сподівалася, що це спадкова риса. Сама вона кожною фіброю душі почувалася на свій вік, а іноді й старшою, наче відчувала на своїх плечах тягар усього світу. Особливо тепер, коли вона мала повідомити матері сумну новину.

Попри розлучення, Тіммі знала, як сумно буде матері. Вероніка не мала родини, окрім Пола й дітей. Її мати померла, коли Вероніці було п'ятнадцять, а батько – коли їй був двадцять один. Тому вона й вийшла за Пола в такому юному віці. Минув лише рік після втрати батька, вона почувалася самотньою, вразливою й наляканою, попри те, що успадкувала величезний статок від обох батьків. Саме на цей статок Пола й манило, наче на мед, коли вони познайомилися. А вона була вродливою й наївною дівчиною.

– Привіт, мамо, – серйозним голосом мовила Тіммі. – У мене недобра звістка.

Вона хотіла попередити матір про те, що мала повідомити далі.

– Твій батько? – спитала Вероніка, затамувавши подих. Хоча й очікувала цієї розв'язки й передчувала, відвідуючи його в червні, що це востаннє. І він відчував так само. Того дня вони були особливо ніжні одне з одним.

– Арнольд телефонував мені. Батько помер минулої ночі. Арнольд каже, що відійшов спокійно уві сні.

На іншому кінці дроту запала тиша, а потім Тіммі почула, як заплакала мати. Дивно, але це все-таки було для неї величезною втратою. Він ніколи насправді не зникав із її життя, а просто обійняв поряд із нею іншу роль – старшого брата, батька й друга.

– Співчуваю тобі, – лагідно сказала мати. Вона пригадала, як почувалася сама, коли втратила батька. Його серце було розбите після того, як її мати померла від лейкемії, і він так ніколи й не оговтався. Він був поважним фінансистом із Волл-стрит, американцем, а її мати – французенкою, молодшою за нього на тридцять п'ять років. Він не очікував, що втратить її, вона була коханням усього його життя й померла ще зовсім молодою. Це сталося дуже швидко, за три місяці після того, як вона занедужала. Виходячи за Філіпа Вітмена, мати Вероніки – Марі-Лор де Бове – була майже такою ж юною, як і Вероніка, коли одружувалася з Полом Паркером.

Вероніка жила зі своїми батьками в кількох місцях – Гонконзі, Лондоні, Парижі. Дитиною вона навчилася розмовляти китайською й вільно володіла французькою завдяки матері-французенці й частим відвідуванням Парижа. В останні роки Вероніка все дужче тяжіла до своїх французьких коренів. Усе більше часу вона проводила в Парижі, а влітку орендувала будинок на півдні Франції, сподіваючись заманити сюди дочок на кілька тижнів. Хоча цього року всі три були надто зайняті, щоб приїхати. А кілька років тому вона придбала квартиру на острові Сен-Луї, на Ветюнській набережній, із видом на Сену. Вона досі володіла батьківським домом у сьомому окрузі на вулиці де Варенн, але там роками ніхто не мешкав, лише сторож доглядав його й підтримував у доброму стані. Це був вишуканий *h?tel particulier* [1 – Особняк (франц.). (Тут і далі прим. перекл., якщо не вказано інше.)] вісімнадцятого сторіччя. Вероніка не хотіла розставатися з ним, але їй надто сумно було туди їздити. Забагато спогадів було пов'язано з цим домом. На початку їхнього шлюбу вони з Полом часто зупинялися там, але вона жодного разу не ночувала в паризькому будинку останні двадцять років, після розлучення. Продавати його не було потреби, тож вона приберігала його для дівчат.

Дідусь Вероніки по материнській лінії був поважним торговцем живописом у Парижі. А її батько, Філіп Вітмен, придбав у нього більшість своєї колекції імпресіоністських полотен, а потім одружився з його донькою. Шлюб батьків Вероніки був незвичайним, зважаючи на вікову різницю в тридцять п'ять років, але вони обохнювали одне одного, і Вероніка зберегла незліченні спогади про люблячих батьків, чие глибоке кохання поширювалося й на неї.

Після батькової смерті Вероніка успадкувала численну колекцію живопису, що належала її матері, з кількома славетними картинами й величезний

батьків статок, розумно вкладений і примножений за багато років. У двадцять один рік, юна й самотня, Вероніка мешкала одночасно в їхній квартирі в Нью-Йорку і в паризькому будинку, який Марі-Лор успадкувала від батька й так і не продала.

Вероніка познайомилася з Полом Паркером за кілька місяців після батькової смерті, на весіллі. Це був бурхливий роман, і за рік вони побралися, коли їй було двадцять два. Вона пішла по стопах матері, вийшовши за набагато старшого чоловіка, що здавалося правильним за цих обставин. Вона більше потребувала батька, ніж чоловіка. А одруження з нею назавжди змінило життя Пола Паркера. Народжений в аристократичній, але бідній родині, віддалено споріднений з Асторами[2 – Астори – найвідоміші разом із Рокфелерами й Вандербільдами представники американської буржуазної аристократії XIX – початку XX ст.], Пол швидко при звичаївся до її стилю життя, хоча Вероніка була значно простішою й більш відкритою людиною, ніж він. Пол був легкий на підйом, яскравий, елегантний і чарівний. За її рахунок він почав жити на широку ногу – покинув дрібну роботу, яку ніколи не любив, і перетворився на джентльмена-сибарита. Подружжя було щасливе, зокрема після народження дітей. Утім, усе скінчилося після його любовної інтрижки й викриття Веронікою цілого легіону таких захоплень. Він ніколи не міг устояти перед гарненькою жінкою. Їхній десятирічний шлюб обірвався, хоча, навіть розлучаючись із Полом, Вероніка продовжувала його кохати. І Тіммі завжди підозрювала, що мати кохає його й зараз, хоч та запевняла, що вони просто друзі. І Тіммі нестерпно було від того, що саме їй довелося повідомити матері про його смерть.

– Ти вже зробила якісь розпорядження щодо поховання? – спитала мати, і Тіммі зізналася, що сьогодні просто не мала часу. Його тіло досі перебувало в будинку догляду.

– Хотіла спочатку поговорити з тобою.

Вона знала, що мати захоче взяти організацію поховання на себе, адже Пол не мав іншої родини, окрім Вероніки й дітей. Обое батьків були єдиними дітьми у своїх родин, отже, не доведеться мати справу ні з двоюрідними братами й сестрами, ні з іншими далекими родичами.

– Я подбаю про це, – тихо сказала Вероніка. – Завтра приїду додому. Я зателефоную звідси до компанії Френка Кемпбелла.

Це було похоронне бюро на верхній Медісон-авеню в Нью-Йорку, послугами якого користувалася більшість їхніх знайомих. Вероніка згадала також, що може навіть зателефонувати своєму флористові вранці перед вильотом додому. І треба, щоб розмістили некролог у «Нью-Йорк Таймс». Тіммі спало на думку, що про батька нічого особливо й не скажеш, окрім того, що він прожив чудове життя, і значною мірою завдяки її матері, котра забезпечила його всім сповна. Завдяки їй він мав суцільні канікули тривалістю тридцять один рік.

– Мені шкода, мамо, – щиро сказала Тіммі. Якими б не були її почуття до батька, вона знала, як мати кохала його.

– Усе гаразд, любя. Він не хотів би залишитись у тому стані, у якому перебував. Прийшов його час.

Вони поговорили ще кілька хвилин, а коли обидві поклали слухавки, Вероніка зателефонувала двом іншим дочкам. Джуліетт плакала у своїй квартирі, коли подзвонила мати.

– Завтра я приїжджаю додому, – сказала Вероніка. На той час у Франції була майже північ, і вони тривалий час розмовляли. Джуліетт була невістна, усе говорила про те, яким прекрасним батьком він був. Вероніка не стала суперечити їй: вона знала, що Джуліетт роками плекала цю фантазію. Тіммі завжди ставилася до цього з осудом, але не вона. Вероніка знала всі його хиби як батька й чоловіка, але ніколи не критикувала його в розмовах із дівчатами.

Вона подзвонилася Джой, коли та збирала речі в дорогу. Дівчина здавалася розсіяною й заціпенілою.

– Я лечу сьогодні нічним рейсом, – сказала Джой матері. Вона досі намагалася усвідомити, що більше не має батька. Новина шокувала її. До останнього моменту вона відмовлялася повірити в це.

Після того Вероніка знову зателефонувала Тіммі. Дівчина досі була в офісі, заповнювала десятки різних бланків на отримання соціальної допомоги.

– Я забула спитати в тебе, чи хтось повідомив Берті, – сказала Вероніка, помітно засмучена. Берті був сином Пола від першого шлюбу. На момент одруження Пола з Веронікою йому було вісім років. Його мати загинула, потонула, коли синові виповнилося чотири. Від самого одруження Вероніка піклувалася про нього, як про власного сина, але він завжди залишався проблемною дитиною. Берті був точнісінькою копією батька, але навіть хлопчиком не мав ні краплини його шарму.

Увесь цей час ні для кого не було таємницею, що Пол одружився з нею заради грошей, хоча їй знадобилися роки, аби збагнути це. Та все ж він поводився з нею, як люблячий чоловік. Берті ж був зацікавлений винятково в грошах і ще дитиною намагався отримати їх у будь-який спосіб. Пол усе в житті робив із притаманними йому вишуканістю, елегантністю й стилем. А що б не затівав Берті, він діяв у підступний спосіб. Його вигнали з кількох найкращих шкіл Нью-Йорка за погану поведінку й за крадіжки, викинули з Дартмутського коледжу за шахрайство. А після коледжу він ув'язався в десятки оборудок, націлених на швидке збагачення, завжди сумнівних із погляду закону й завжди безплідних. Тепер, у свої тридцять вісім, він був постійним банкрутом «на межі скоєння вбивства», як сам зізнавався; винаймав чий-небудь кабінет чи спав у когось на кушетці. Усі гроші, позичені Веронікою, він до останнього пенні вкладав у свої оборудки, і навіть Пол давав йому трохи грошей, аби той втримався на ногах. Берті завжди примудрявся спустити все й опинитися під судовим процесом або без роботи. Усе життя він ходив по краю, ледве зводячи кінці з кінцями.

Вероніка завжди знаходила виправдання його кепській поведінці: мовляв, він так поводить, бо малою дитиною залишився без матері. І коли він був молодший, вона докладала всіх зусиль, аби підтримати його й допомогти, і навіть після розлучення ставилася до нього, як до власного сина. Але зрештою кілька років тому навіть вона припинила давати йому гроші. Це

було однаково, що кидати їх у бездонну діру. Останні два роки Вероніка не бачила Берті, хоча й мала з цього приводу недобрі передчуття. Він рідко телефонував їй, лише коли чогось хотів.

Берті люто заздирив своїм сестрам. Це тривало ще від їхнього народження. У дитинстві він відбирав у них кишенькові гроші, а згодом виріс глибоко жадібною, підступною людиною без жодного уявлення про гідність. Щоразу, коли в нього був вибір, він збочував на криву доріжку. Та яким би неприємним типом не був, він усе одно лишався сином Пола, і треба було сповістити його про смерть батька. Він так і не одружився й не мав дітей, про яких би знав, але завжди з'являвся під руку з якою-небудь сумнівною жінкою. Він ненавидів Тіммі навіть більше за інших сестер, тож вона не мала бажання йому телефонувати. Кілька разів він безуспішно намагався виманити в неї гроші, стверджуючи, що лише хоче позичити їх на кілька тижнів, але вона знала його краще й не дала ні centa.

Він ніяк не хотів вірити, що його сестри живуть на власний заробіток і не мають зайвих грошей. Це був урок, якого хотіла навчити їх мати. З Берті Вероніка була значно щедрішою, намагаючись допомогти йому стати на ноги, чого він так і не зробив. Але вона не хотіла, щоб дівчата вирости ледачими або ж поводитися, як багаті спадкоємиці, – байдуже, скільки вони колись успадкують від неї. Після її смерті вони розбагатіють, але зараз жили на власні заробітки, періодично отримуючи допомогу від матері на кшталт позики на пекарню Джуліетт. Із дочками Вероніка трималася жорсткіше, ніж зі свавільним пасербом, на якого зрештою махнула рукою. Подорослішавши, він став надзвичайно неприємним типом, яких уникають. Але вона не повинна була уникати його тепер і не хотіла. Хоча Берті й не мав згоди з батьком, для нього це теж було втратою. А Вероніка завжди ставилася до нього навіть із більшим співчуттям, ніж Пол, який втратив терпець щодо сина багато років тому. Адже той тягнув гроші і з батька.

Закінчивши розмову з Тіммі, Вероніка зателефонувала Берті на номер мобільного, який він їй залишив. Вона не розмовляла з ним майже рік, відколи в його батька стався інсульт. І доки той хворів, Берті майже не відвідував його. Завжди знаходив відмовку й казав, що дуже зайнятий.

Берті відповів миттєво й здивувався, почувши голос мачухи. Вона м'яко сказала йому, що батько помер і як їй шкода приносити такі сумні новини.

– І не дивно, – холодно відповів він. – Ти приїдеш на похорон?

Запитання явно приголомшило її.

– Звісно.

Він слушно припустив, що, оскільки зараз літо, вона має бути у Франції.

– Я в Чикаго, але маю повернутися до завтрашнього вечора.

– Зателефоную тобі, щойно все організую, – пообіцяла вона, – і, звичайно, ми чекаємо на тебе на похороні.

– Дякую, я приїду власним авто.

Було б дуже тісно, якби він поїхав разом із ними, але Вероніка досі вважала себе зобов'язаною запропонувати це. Вона була єдиною матір'ю, поряд із якою він зростав, хоча він і не був милою дитиною. Брехав за кожної нагоди й огидно повадився із сестрами. Завжди доводив одну з них до сліз. І зараз жодної любові між ними не існувало. Усі вони викреслили Берті зі свого життя. Лише Вероніка досі була лагідною з ним, хоча й не давала грошей, а це було все, що його турбувало.

Знаючи, як засмучувався через нього Пол, вона не могла не спитати в себе, що відписав йому батько у своєму заповіті. Він ніколи їй цього не казав. У Пола залишилося небагато грошей, йому завжди самому їх бракувало, але він досі зберіг частину суми, отриманої за розлучення, хоча вона, щоправда, стрімко скорочувалася. Він завжди жив із більшим розмахом, ніж міг собі дозволити, робив широкі жести й забагато витрачав на жінок. І так і не змінився. А ще Пол досі володів chateau [3 - Замок (франц.)] у Франції, який вона купила йому й залишила під час розлучення. Він відчайдушно хотів отримати його як частину свого майна, а потім втратив до нього цікавість, як і до всього, що здобував. Замок досі належав йому й стояв, забитий дошками. І Вероніка знала, що колишній чоловік не бував там років дванадцять. Припускала, що Пол залишить його своїм чотирьом дітям і тепер дівчатам доведеться ділити замок із Берті або ж разом продати його, що здавалося більш імовірним. Жодному з них не потрібен був головний біль у вигляді розташованого десь у Франції замку, який поступово руйнувався. Кожен більше виграє від його продажу, особливо Берті. Розумно було очікувати, що Берті отримає чверть батьківського майна, незважаючи навіть на те, що всім своїм майном Пол зобов'язаний був їй. Може, Берті й не був зразковою людиною, та все ж він залишався його сином і Пол вільний був заповісти гроші, отримані від Вероніки, так, як сам вважав за потрібне.

Вона закінчила розмову з Берті й лягла, розмірковуючи тієї ночі про все, що має зробити, і про поховання, яке має організувати. Тиммі пообіцяла, що допоможе. Дивне було відчуття - знати, що Пола вже немає. Вона знала, що сумуватиме за ним. Він був чудовим співрозмовником, і часом із ним було весело навіть після розлучення. Вона більше не кохала його, роками не кохала, що було для неї полегшенням. Але любила його як людину, що відіграла важливу роль у її житті. Важко було втрачати все це тепер. Вона заснула, пригадуючи десять щасливих років їхнього шлюбу - найкращі роки свого життя. Ніхто не міг зрівнятися чарівністю з Полом Паркером. І другого такого вже не буде. Якими б не були його вади, цієї ночі його доньки думали так само. Він був неповторним.

Розділ 2

Джой прилетіла нічним рейсом із Лос-Анджелеса й встигла дістатися до квартири Тиммі, перш ніж та пішла на роботу. Очікувалося, що Джой буде в неї о сьомій, тож Тиммі погодилася зачекати. Щойно приземлившись, Джой надіслала їй SMS, аби підтвердити, що буде вчасно. Вона так само організована й надійна, як і старша сестра, тоді як Джуліетт завжди була більш розсіяною, дивакуватою й найемоційнішою з них трьох. Минулого

вечора Тіммі розмовляла з Джуліетт, і та була глибоко засмучена смертю батька, який із героя перетворився на святого. Це дратувало Тіммі, хоча вона й намагалася того не виказувати.

Учора ввечері, повернувшись додому з роботи, Тіммі написала попередній варіант некролога. Про Пола годі було сказати щось особливе, а вона ніколи не була щедрою на похвалу батькові. «Успішний мисливець за приданим помирає від хвороби в Нью-Йорку за рік після перенесеного інсульту» – такий текст здавався їй неприйнятним. Вона не стала цього писати (хоча й подумала), натомість указала, що він закінчив Принстон, двічі був одружений, залишив по собі чотирьох дітей, і далі перелічила їхні імена. Його кар'єра, коротка й не надто поважна, складалася з низки дрібних робіт на найнижчих щаблях банківської сфери, а потім у нерухомості, доки він не зустрів її матір, що стало для нього золотим жилим. Вероніка ніколи не робила з цього проблеми, але це не було таємницею для дітей. Лише раз у житті він отримав великі гроші, коли одружився з їхньою матір'ю. Тіммі гидко було від думки, що він зраджував її й зруйнував ілюзії матері та їхні щодо себе.

Пол був красенем і вмів справити враження, завжди був усім до вподоби, але він нічого не здійснив у своєму житті, а його схильність до гарненьких, але недалеких жінок дуже мало привносила до його життя й геть нічого – до його резюме. Він жив лише однією миттю, бажаючи розваг, і ніколи не думав про майбутнє чи про наслідки своїх дій. Аж до кінця. Його останньою приятелькою була вродлива юна росіянка, яка зникла тієї ж миті, коли він занедужав. «Принаймні не доведеться сперечатися з нею за спадок», – подумала Тіммі. Досить із них і Берті, який битиметься за кожен пенні. Стосовно нього Тіммі не мала жодних ілюзій, як і вся родина, і більшість часу взагалі про нього не згадувала. Вони майже не бачили його протягом останніх років і сприймали це як благословення. І сам він уникав їх, адже спілкування з ними не давало йому жодної користі. Здавалося, він успадкував від Пола лише найгірші риси, помножені на тисячу, і жодної чесноти, що пом'якшила б їх. Так само казав і батько.

Джой виглядала сонною, коли дісталася до квартири Тіммі, і, відчинивши двері, сестра завважила, що Джой красивіша, ніж будь-коли. На ній були коротка біла спідниця й футболка, і навіть у сандалях на плоскій підошві вона була майже одного зросту з Тіммі, хоча на вигляд сестри були дуже несхожі й дотримувалися різних стилів. Тіммі була білявкою й успадкувала гарні аристократичні риси від батька, тоді як Джой мала винятково яскраву зовнішність: темне волосся, фіалкові очі й кремово-білу шкіру. Обличчям вона була в матір, зростом – у батька. Тривалий час Тіммі не бачила сестри, хоча вони й спілкувалися час від часу. Джой ніколи особливо не дбала про те, щоб передзвонювати й підтримувати зв'язок. Набагато частіше Тіммі розмовляла з Джуліетт. Джой була надто зайнята своїми пробами, кастингами, відкритими прослуховуваннями й акторською кар'єрою, сумішаючи це з роботою офіціантки.

Сестри обнялися. На довгу мить Джой пригорнулася до старшої сестри, і обидві думали про батька.

– Не можу повірити, що його немає, – хриплим голосом мовила Джой, коли вони увійшли. – Наче гадала, що він житиме вічно.

– Ми всі так гадали, – відповіла Тіммі, наливаючи на кухні горнятко кави й простягаючи сестрі. На ній була картата сорочка, чисті джинси й ті самі «конверси», що й учора. Недбалий «унісекс» – у такому стилі вдягалися всі її колеги, завдяки чому майже не відрізнялися від своїх бездомних клієнтів. Натомість Джой у своїй міні-спідниці виглядала юною й сексуальною, типовою мешканкою Лос-Анджелеса. Старша сестра усміхнулася молодшій. Беззаперечно, Джой була першою красунею в родині, як завжди казав батько. Копія їхньої матері, трохи вища на зріст і щедро приправлена сексапільністю. Мати виглядала більш стримано, але колір обличчя, волосся, очей був однаковий. А завдяки рослим фігурам, успадкованим від батька, сестри були дуже ефектними жінками.

– Завтра приїздить мама, – заповнила паузу Тіммі. – Вона надіслала мені SMS три години тому, коли сідала на літак у Ніцці. Я сказала їй, що ти побудеш у мене.

Це не здивувало Вероніку: Джой майже завжди так робила, буваючи в Нью-Йорку, куди приїздила якомога рідше. Двом сестрам подобалося бути разом у центрі міста. Це надавало їм шанс наговоритися за весь той час, що вони не бачилися. Тіммі виглядала старшою й більш зрілою, хоча їх розділяли лише три роки – у дитинстві різниця була суттєвішою.

– Гадаю, похорон відбудеться за три дні. Мама все владнає, коли приїде.

– А потім вона знову повернеться до Сен-Тропе? – спитала Джой, почувачись винною за те, що не встигла приїхати цього літа. Але й Тіммі теж не встигла. І Джулієтт не змогла вирватися, адже їй не було на кого залишити кав'ярню, окрім помічника в пекарні, який не розмовляв англійською й не годився для такої справи. Навряд чи за три роки Джулієтт брала хоч один вихідний до вчорашнього дня, коли помер батько. А тепер вона збиралася залишок літа оплакувати й вшановувати його, а разом трохи часу присвятити собі. Попри очікуваність, смерть батька стала ударом для неї.

– Вона не казала, – відповіла Тіммі. – Гадаю, вона орендувала будинок лише до кінця місяця, і мені здається, що їй там самотньо.

Але в Нью-Йорку їй так само не було чого робити. Надто звикла Вероніка, що діти, зростаючи, заповнюють собою все її життя, і в останні кілька років почувалася неприкаяною.

Вероніка поговорювала про те, щоб знову почати малювати, але жодних зусиль до цього не докладала. Вона була дуже талановитою портретисткою й відвідувала Школу красних мистецтв у Парижі, та коли дівчата були маленькими, займалася цим лише поверхово, кажучи, що не має часу. Тепер час з'явився, але минуло забагато років, відколи вона востаннє бралася до творчості. Вона ще не вирішила, чим тепер заповнювати своє життя. Багато читала, раз у раз їздила до Парижа, трохи займалася благодійністю, але справжнього застосування своєму часу не знаходила. Після розлучення вона зустрічалася з кількома чоловіками, але в її житті не було жодних серйозних стосунків після Пола. І вона проводила достатньо часу з ним, щоб задовольнити жагу спілкування й не дуже прагнути знайти когось іншого. Минулого вечора Тіммі гадала, чи зміниться що-небудь тепер, коли його немає, чи стане мати більш прихильною до інших чоловіків. Але

Вероніка завжди казала, що у свої п'ятдесят два роки вона надто стара, з чим Тіммі не могла сперечатися, адже сама почувалася застарілою для нових стосунків у свої двадцять дев'ять. Чи радше в її випадку надто розчарованою. Тіммі до смерті втомилася від зрадливих чоловіків, але Вероніка ніколи не набула тієї злості, що уразила її доньку. Принаймні зараз Тіммі не відчувала жодного бажання пробувати знову, на відміну від Джуліетт, яка завжди тримала двері відчиненими для всіляких невдач, і Джой, яка вже мала хлопця, хоча його ніколи не було поряд.

– Я спробую повернутися додому раніше, – запевнила Тіммі, – після того, як мама візьметься до справи. Я обіцяла з'їздити з нею до Френка Кемпбелла. Ти ж знаєш маму: вона все спланує й організує ще до того, як приземлиться.

Обидві усміхнулися: це була правда. Їхня мати була бездоганно організованою й уміло вела справи. Вона була ідеальною матір'ю й дружиною, що тепер лише ускладнювало її становище, адже більше вона не мала чим керувати, окрім власного життя.

Тіммі нашвидку поцілувала Джой і пішла. Вона приїхала на роботу пізніше, ніж зазвичай, – о восьмій годині, і, виходячи з метро біля своєї установи, знову згадала про батька. У більшості випадків батько був відсутній у їхньому житті, та водночас дивним чином еднав їх між собою. Досі важко було повірити, що він помер.

Часу в офісі вистачило рівно настільки, щоб переглянути документи на столі, а о дев'ятій на прийом у неї вже чекало трое людей. І кожен давав їй бажану можливість відволіктися від власних суперечливих почуттів щодо батькової смерті.

* * *

На той час, коли літак приземлився в аеропорту Кеннеді, Вероніка мала кілька списків, складених під час польоту. Вона планувала зателефонувати постачальникові їжі, священникові й флористові, разом із Тіммі обрати труну в Кемпбелла, розпорядитися щодо всього необхідного на цвинтарі, розмістити некролог у «Таймз» і попросити кількох знайомих Пола нести труну в церкві. Вона гадала, що одним із них буде Берті, другим – Арнольд Сендз, але потрібні були ще шестеро. Близьких друзів Пол не мав. Він віддавав перевагу жіночому товариству, і більшість його знайомих була такими собі світськими ледарями, з якими він бачився, але не був близьким. Люди, з якими він стикався на вечірках, насправді не були йому друзями. Подібні миті лише висвітлювали те, що вона вже й так знала: у житті Пола не було ані наповненості, ані глибини. Він тільки й знав, що розважатися, беручи на себе мінімум обов'язків. Тому годі було відшукати людей, які справді дбали про нього, окрім Арнольда Сендза, його адвоката, який був йому найкращим другом і єдиною довіреною особою. Дивне було відчуття – знати, що Пола більше немає. Вероніку задовольняло те, що вона мусить організовувати похорон і за цими клопотами не залишає собі часу замислитися. Але туга через його смерть усе одно потайки оволодівала нею.

З'явився представник «Ейр Франс», щоб зустріти її біля літака й швиденько провести крізь імміграційний і митний контроль, адже вона не мала що

декларувати. На ній була проста чорна бавовняна сукня, доречна за таких обставин. Вероніка не ставала вдовою після смерті Пола, але майже почувалася нею. Доводилося нагадувати собі, як нагадувала їй Тіммі, що вони з Полом більше не одружені. Але вона щойно втратила людину, з якою був пов'язаний чималий відтинок її життя, і це нагадувало їй про нестерпний біль від втрати власних батьків у молодості. Після того вона могла покладатися тільки на Пола, відколи вони познайомилися. А тепер мусила розраховувати лише на себе. Особливо в останні роки. Після розлучення вона вже не довіряла Полові ухвалювати рішення, радше навпаки: досягнувши похилого віку, він сам звертався до неї, коли чогось потребував, чи стикався з проблемою, чи хотів поради. Вона була значно мудрішою за свого чоловіка, і він добре це знав. І очікував, що саме вона ухвалюватиме всі рішення стосовно дітей, не хотів знати про їхні проблеми – лише про перемоги й радощі. Він від природи був любителем розваг. Вона ж була скелею, фундаментом, на якому будувалося їхнє спільне життя, людиною, на яку кожен міг розраховувати й знав про це. Він був лише вивіскою родини й нічим більше.

Економка вже чекала у квартирі на приїзд Вероніки. Карміна висловила свій жаль у зв'язку зі смертю містера Пола.

– Він був доброю людиною, – сказала вона й перехрестилася. Жінка не була знайома з Полом у часи, коли той зраджував дружину в шлюбі, і він був милий із нею, як і з усіма. Він легко подобався тим, хто нічого від нього не очікував.

Вероніка пройшла до свого кабінету й зателефонувала всім, кому було треба, доки Карміна розпаковувала її речі. А потім надіслала SMS Тіммі, повідомляючи, що вже вдома. Відтак випила чашку чаю, який приготувала Карміна. Економка працювала на неї лише вдень. Увечері Вероніці ніхто не був потрібен, і вона вважала за краще бути на самоті. Готувала собі їсти, коли була голодна, не бажаючи, аби хтось куховарив для неї, створюючи напруження своєю присутністю. Так само було облаштоване її життя в Парижі з покоївкою, яка приходила протягом дня. Щойно дівчата підросли, Вероніка спростила собі життя й обходилася мінімумом персоналу. Коли Пол був тут господарем, а дівчата були маленькі, він наполягав на утриманні великого штату працівників. Теперішній стан речей влаштовував Вероніку значно більше. Їй не подобалося, коли її обслуговували, хоча вона була вдячна Карміні тепер, а її помешкання на П'ятій авеню було просторим.

Вероніка мала квартиру з двома гостьовими кімнатами й власною спальнею, прекрасним видом на Центральний парк і бездоганними стінами для її картин. Вона досі володіла непересічною колекцією імпресіоністських полотен, що дісталися їй від дідуся, і кілька з них відіслала до Парижа. У квартирі в Нью-Йорку зберігалися кілька полотен Ренуара, дві роботи Дега, одна картина Пісарро, одна – Шагала; у спальні вона повісила полотно Мері Кассатт[4 – Мері Кассатт (1844–1926) – американська художниця, представниця імпресіонізму.], яку дуже любила, а в ідальні – роботу Пікассо. А ще було чимало дрібних робіт Коро[5 – Жан Батіст Каміль Коро (1796–1875) – французький живописець, один із засновників французького реалістичного пейзажу XIX ст.] та інших митців і серія графіки Ренуара. Квартира була елегантно декорована в спокійних тонах. Вероніка віддавала перевагу простим речам високої якості й завжди мала пристрасть до мистецтва.

А в коридорі, що вів до спалень, вона повісила кілька портретів, які намалювала сама, включно з портретом її батька. У її творчому доробку були великі ефектні картини олійними фарбами, а ще жіночі портрети в стилі Джона Сінгера Сарджента[6 – Джон Сінгер Сарджент (1856–1925) – американсько-європейський художник кінця XIX – початку XX ст., представник реалістичного та імпресіоністського напрямів.]. Не було жодних сумнівів, що вона має талант, хоча тривалий час марнувала його. Часом Вероніка робила ескізи, але цим усе й обмежувалося. А ще малювала гарні портрети дітей, що тепер висіли в її гардеробній. Її великим захопленням також було дослідження підробок – це, як вона знала, інтригувало ще її дідуся. Але вона так і не пішла цим шляхом, хоча мала око на майстерні підробки. А її мати малювала акварелі, які Вероніка розвісила в гостьових кімнатах. Вони були гарні й заспокійливі. Мистецтво було в них у крові, хоча жодна з дочок Вероніки не виявляла схильності до живопису. Здавалося, Вероніка не зуміла передати в спадок цю пристрасть.

О четвертій годині зателефонувала Тіммі й сказала, що зустрінеється з нею у Френка Кемпбелла й що Джой вирішила приєднатися до них. Вони зустрілися у вестибюлі бюро, куди Вероніка пройшлася від квартири пішки. Тіммі досі була у своєму робочому одязі, а Джой змінила спідницю на ще коротшу чорну й взула туфлі на високому підборі. Вона виглядала так, наче щойно зійшла з обкладинки «Вог». Мати була рада бачити дочок, вона розцілювала їх і подякувала, що зустрілися з нею.

Три дуже вродливі жінки постали перед директором, щоб організувати похорон Пола й відправлення заупокійної молитви в ніч перед похороном. Пол не був релігійною людиною, але Вероніка була, хоча й не планувала надмірних пишнот. Того дня вона вже розмовляла зі священником у церкві Святого Ігнатія, і вони узгодили дату й час поховальної меси, яка мала відбутися за два дні. Вона вже мала всю потрібну інформацію, коли вони разом сіли за стіл у кабінеті директора, і жодна з дівчат не здивувалася. Вероніка спланувала похорон Пола заздалегідь.

У Кемпбелла вони покінчили з усіма неприємними завданнями. Директор постійно звертався до неї як до вдови – марно було пояснювати, що вони двадцять років як розлучені. А опісля всі пішли до квартири Вероніки, де до них приєдналася Джуліетт. Дівчина була надто засмучена, щоб піти разом із ними до похоронного бюро. Вона з'явилась у квартирі розхристана й згорьована, одразу ж розридалася й сиділа, схлипуючи, в обіймах старшої сестри. Тіммі утримувалася від ідких коментарів щодо батька, але Джой по очах бачила, що в неї на думці. Між ними не було таємниці, як критично Тіммі завжди ставилася до батька. Джуліетт знадобилася година, аби заспокоїтися, і тоді всі пройшли до кухні, аби чогось перекусити. На той час Карміна вже пішла. Вероніка запропонувала замовити їжу з доставкою, але з'ясувалося, що голодних немає, а Джуліетт принесла із собою коробку тістечок, які, однак, ніхто не захотів скуштувати. Її дещо округла фігура свідчила про те, що дівчина постійно знімає пробу власної випічки, тоді як її сестри й матір виявляли більшу розважливість у їжі, і це було помітно. Тістечка залишилися неторкнутими, лише Джуліетт гризла шоколадний круасан.

– Не можу повірити, що його більше немає, – здавалося, уже всоте промовила Джуліетт, і Джой зізналася, що теж не може. Те саме думала

Вероніка. Але її відволікали деталі похорону, який вона організовувала як данину пам'яті батькові своїх дітей, чоловікові, якого пристрасно кохала колись давно. Квіти мали бути чарівні, а музику вона обрала ту, яку він любив. Це був її останній дарунок покійному, і вона хотіла, аби все пройшло так вишукано й елегантно, як бажав би він сам. Пол Паркер покидав світ із тим самим смаком, з яким і жив.

Четверо жінок просиділи на кухні дві години за розмовами й чаєм. Аж наприкінці Тіммі насмілилася зауважити, що Джуліетт оплакує зовсім не того батька, яким він був насправді.

– Ти кажеш жохливі речі, – миттєво стала на його захист Джуліетт. – Він був прекрасним батьком.

Тіммі стиснула зуби й промовчала, і Вероніка відволікла їх обговоренням чергових деталей, що стало для неї полегшенням. Менше, ніж будь-коли, вона хотіла зараз чути сварки дівчат, хоча й знала, що слова Тіммі були правдою. Джуліетт усе життя мала ілюзії щодо батька. І хоч вона стверджувала, що розмовляє з батьком майже щодня, ніхто не звертав її уваги на те, що це вона телефонує йому. Нарешті Тіммі та Джой пішли в центр, у квартиру Тіммі, а Джуліетт повернулася до Брукліна, аби побути самій.

Наступного вечора всі збиралися на заупокійну молитву, а за день після цього – на похорон. Оголошення було надруковане в ранковій «Таймз», і Вероніка найняла дві машини, аби наступного дня забрати дівчат і відвезти на похорон. Вона хотіла, аби для них усе пройшло максимально легко. Знала, що це таке – втратити батька, і не було кому полегшити їй цей біль. Жінка відчувала, що це найменше, що вона може зробити для дітей. Це було типово для неї – усіма можливими засобами намагатися полегшити їм життя. Щоправда, вони цього не помічали й звикли до того, що мати піклується про кожного у свій тихий, планомірний спосіб. Так вона чинила завжди.

Після того, як доньки пішли, Вероніка сиділа, замислившись. Формальності наступних двох днів лякали її. Вона не могла позбутися думки, що покійний чоловік укотре залишив її саму заспокоювати дітей, дбати про все й сплачувати рахунки. Він завжди вважав це саме собою зрозумілим, навіть за життя. І в смерті анітрохи не змінився. Але раптом вона відчула тугу через те, що вже не зможе зателефонувати йому. Вероніка не мала друзів, з якими хотіла б цим поділитися, – більшість не зрозуміла б її. Надто незвичними були їхні стосунки як для розлучених, особливо зважаючи на те, що Пол ніколи не був ані зразковим батьком, ані зразковим чоловіком, – але він був їй другом, яким залишався більше половини її дорослого життя. Це була велика втрата. А ще він мав елегантність і стиль, яких у теперішні часи вже не зустрінеш.

Поминальна молитва наступного дня відбулася просто й формально. Довгі черги людей, яких вона не знала, прийшли розписатися у виставленій нею шкіряній книзі. Серед них були молоді жінки, молодші за його доньок, які не називали себе; добре вдягнені пари й чимало чоловіків приблизно його віку, знайомі та друзі. Кілька з них потиснули руку Вероніці й висловили свої співчуття, деякі пожирали очима Тіммі, Джуліетт і Джой – усі три були в скромних чорних сукнях і з серйозним виглядом стояли поряд із

матір'ю. Опісля вони всі повернулися додому виснажені, почувачись спустошеними.

Наступного дня все пройшло майже так само, тільки в більших масштабах. І, на великий подив Вероніки, присутні на похороні заповнили майже всю церкву. Аромат запашних білих квітів важко висів у повітрі. Величезні урни цих квітів були розставлені по всій церкві, крихітні білі орхідеї тонким простирадлом вкривали труну з червоного дерева. Їй вдалося відшукати ще двох друзів, які мали нести труну разом із Берті й Арнольдом, інших чотирьох носіїв надала компанія Френка Кемпбелла, а труну пересували на колесах.

Минулого вечора Берті не прийшов на заупокійну молитву, але з'явився в церкві перед початком служби, щоб зустріти Вероніку й дівчат. Вони були приголомшені тим, що він привів із собою молоду жінку. На ній була коротка чорна спідниця, чорна шовкова блуза з глибоким вирізом, туфлі на шпильках і забгато макіяжу. Видно було, що їй нудно. Дівчина не сказала їм жодного слова, а Берті не відрекомендував її. Вони гадки не мали, чи вона його дівчина, чи просто знайома, яку він привів із собою. Сам він не потурбувався цього пояснити, а питати ніхто не став.

Берті злегка дратувався тим, що має тут бути, хоча й вдягнувся відповідно до ситуації: чорний костюм, біла сорочка й чорна краватка від «Ермес», а до них – начищені до блиску дорогі черевики. Він був так само красенем, як і його батько, успадкувавши зовнішність, але не серце. Пол був егоїстом і нарцисом, але мав і добрі риси. Погляд, яким Берті окинув мачуху й сестер, випромінював крижаний холод. Вероніка запросила його сісти разом із ними на передній лаві – зрештою, він був сином Пола. Після того, як труну встановили на місце, він прослизнув на передню лаву разом із молодого жінкою й шепотівся з нею, доки всі чекали на початок церемонії.

Пізніше вони погодилися: це була красива служба, гідна їхнього батька. За воротами церкви люди потиснули їм руки, і родина вирушила на Вудлонський цвинтар у Бронксі, де священник промовив кілька стислих фраз і труну опустили в землю на родинній ділянці Вероніки. Вона не знала, де ще можна його поховати, і не хотіла купувати окрему самотню могилу. А ще подумала, що дівчатам буде приємно, якщо він покоїтиметься з рештою родини. Батьки Вероніки теж лежали тут.

Берті мав окрему машину, що відвезла його з дівчиною назад до міста – на той час уже з'ясувалося, що звати її Деббі. Вони приєдналися до всіх удома у Вероніки, де вже було накрите фуршетний стіл у ідальні. Скрізь були білі квіти, і більше сотні людей їли, розмовляли й чекали на їхнє прибуття. Єдиний, кого Вероніка впізнала в юрбі, був Арнольд – щойно вони зайшли, він зрадів і підійшов до них.

– Схоже на весілля, – не приховуючи осуду, тихо буркнула Тіммі, звертаючись до Джой. Та кивнула. Справді, було схоже. Мати неабияк постаралася вшанувати його пам'ять, і це анітрохи не дивувало.

– Вона зробила це для нього, для себе чи для нас? – уголос спитала Тіммі.

- Певно, усе разом, - відповіла Джой, доки Арнольд обіймав їхню матір. Роками для всіх було очевидно, що він небайдужий до неї й охоче дав би волю почуттям, проте Вероніка не була до цього готова і, попри свою лагідність до нього, завжди чітко давала це зрозуміти. Арнольду було за шістдесят, він був дуже успішний адвокат, привабливий чоловік і вже багато років розлучений. Вероніку він цікавив лише як юрист і близький друг Пола. Якими б не були його прагнення, нічим більшим для неї він так і не став.

- Ти чудово попрацювала, - похвалив її Арнольд, і Вероніка усміхнулась і подякувала йому. Тим часом Джуліетт, досі виглядаючи спустошеною після поховальної служби, вирішила перекусити. Вона ледве витримала, слухаючи «Аве Марію», і, здавалося, досі тремтіла, накладаючи їжу собі на тарілку. Тіммі та Джой тихо розмовляли одна з одною. Жодна з них не знала нікого з присутніх тут друзів Пола. Усі ці люди виглядали тими, ким і були, - богомою, шляхетним товариством, принагідними знайомими, які, однак, прийшли насолодитися атмосферою прощеної вечери в домі його колишньої дружини.

- Ваша мати, мабуть, викинула цілий статок на це, - неприємним тоном зауважив Берті, звертаючись до Тіммі, і та зиркнула на нього з відразою.

- Певно, вважає, що тато був цього вартий, - жорстко сказала вона. Джой стояла поряд, гадаючи, чи зараз гряне гроза, аж тут підійшов Арнольд. Усі три сестри стояли поряд із Берті, доки Вероніка щось казала одному з офіціантів, який розливав гостям біле вино й шампанське.

- Якщо вже ви всі тут, я хотів би внести пропозицію, - чемно сказав Арнольд. - Формальне зачитування заповіту давно вже не проводиться. Але оскільки Джой у місті, чому б нам завтра не зібратися в мене в офісі й не переглянути його? Так ми зможемо обговорити заповіт і я матиму можливість відповісти на будь-які запитання, які можуть у вас виникнути.

Ідея видавалася слушною, і він зумів подати її так, щоб це не прозвучало зловісно. Ніхто з них не очікував, що батько залишив по собі великий спадок. Єдиним майном Пола, про яке вони знали, був замок у Франції, якщо тільки він не закрив його до останнього гвіздка, чого не можна було сказати напевне. Пол ніколи не вирізнявся відповідальним ставленням до грошей.

- Мені здається, це гарна ідея, - зацікавлено мовив Берті, а дівчата кивнули, здивовані. Жодна з них навіть не подумала про заповіт.

- Ви всі маєте час? - спитав Арнольд, коли до них приєдналася Вероніка.

- На що? - не зрозуміла вона.

- Я подумав, що завтра ми могли б разом прочитати заповіт і покінчити з цим, - спокійно сказав Арнольд. - Гадаю, буде добре, якщо ти теж прийдеш, - додав він, звертаючись до Вероніки. Жінка здивувалася. Вона не очікувала на будь-який спадок від Пола, адже все, що мав, він отримав від неї. І жінка припускала, що він усе залишить дівчатам і щось Берті, але вже точно не їй.

– Як гадаєте, варто мені там бути? – спитала вона в дівчат, і ті в один голос відповіли, що так буде краще, а Берті – що йому байдуже. Неважко було помітити, що його ніщо не цікавить, окрім власної частки в заповіті.

– Завтра о дев'ятій ранку всім підходить? – спитав Арнольд. Усі кивнули, погоджуючись.

– Тоді побачимося, – усміхнувся він і невдовзі пішов. Одразу за Арнольдом пішов Берті. Тіммі попросила його не приводити Деббі на завтрашню зустріч.

– Звісно, – зі зневажливим поглядом кинув він. Тіммі завжди вдавалося його розлютити. Вона робила це навмисно. Терпіти його не могла, і це почуття було цілком взаємним. Деббі нічого не сказала на прощання Вероніці або дівчатам – вона розмовляла лише з Берті.

Решта гостей розійшлася дві години по тому, доценту впоравшись із закусками й чималою кількістю шампанського. Тіммі зауважила, що ті люди приходили сюди не так із поваги до їхнього батька, як заради безкоштовної їжі й шампанського, і Вероніка глянула на неї з осудом. На той час, коли дівчата зібралися додому, усі були смертельно втомлені.

Коли квартира спорожняла, Вероніка почувалася так, наче її переїхав автобус. Вона шкодувала, що погодилася піти до офісу Арнольда наступного дня. Причин там бути вона не мала й не бачила в тому особливої потреби. Вона була така емоційно виснажена, що все, чого хотіла наступного ранку, це спати. Але вона вже погодилася прийти й не хотіла тепер це скасовувати, засмучуючи дівчат. Тож роздяглася, лягла в ліжко й заснула, навіть не вимкнувши світла. Для неї було полегшенням знати, що вона добре зробила справу й що Пола провели в останню путь саме так, як він би цього хотів, з тією пишністю й у тому оточенні, якого, на його думку, він заслуговував.

Розділ 3

Наступного ранку Вероніка прийшла до офісу Арнольда, аби покінчити з цим нелегким випробуванням. Учорашній похорон минув тяжко для неї. Щойно вони почують деталі заповіту, можна буде повернутися до звичного життя. Тіммі й Джой були готові до цього. Джуліетт планувала зачинити кав'ярню до серпня, до Дня праці[7 – День праці – національне свято в США. Святкується з 1894 року першого понеділка вересня.]. І, прямуючи до офісу, Вероніка розмірковувала, що робитиме, коли повернеться до Франції. До кінця місяця в неї був орендований будинок у Сен-Тропе, але вона не мала настрою їхати туди знову. Улітку Париж вимирав, тож і вона не хотіла там бути, а в Нью-Йорку було надто спекотно. Так нічого й не вирішила. Скласти плани на серпень вона не потурбувалася й не знала напевне, що робитиме далі. До офісу Арнольда Вероніка приїхала, так і не дійшовши жодного висновку. Виявилося, що прибула першою. Дорожній рух був не такий напружений, як вона побоювалася.

– Учора ти бездоганно впоралася, що й не дивно, – тепло сказав Арнольд, поцілувавши її на французький манер, в обидві щоки, а потім обійняв аж надто міцно. Він завжди поведився більш дружньо, ніж їй подобалося. Кілька хвилин вони розмовляли про дівчат, а потім майже водночас прибули всі решта. На Верті був іще один гарний костюм, блідо-блакитна сорочка й ділова темно-синя краватка. Він виглядав, як заможний банкір, а не дрібний шахрай, яким був насправді.

Арнольд провів усіх до конференц-залу, де секретарка запропонувала гостям каву або чай, і всі відмовилися. Вони хотіли якнайшвидше покінчити зі справою та юридичними наслідками батькової смерті. Джой уже забронювала квиток на рейс до Лос-Анджелеса, яким мала летіти того ж дня, і казала, що завтра в неї прослуховування на дрібну роль у черговій мильній опері, та й ресторан, у якому вона працювала п'ять днів на тиждень, вимагає її повернення. Це був людний заклад, і там давали солідні чайові, які дозволяли сплачувати за оренду квартири, тож вона не хотіла сердити своїх працедавців, які легко могли знайти їй заміну.

Арнольд розпочав зустріч із серйозним обличчям.

– Ми з вашим батьком детально обговорювали заповіт протягом останнього року, доки дозволяло його самопочуття. І, перш ніж пояснити вам усе, хочу сказати, що положення складеного ним заповіту є дещо нестандартними, що відповідало його наміру. У нас були протилежні погляди стосовно того, як слід розпорядитися майном, але мушу визнати, що він підійшов до цього питання більш творчо, ніж я. Значний вплив на його рішення мало розуміння того, що одного дня вам усім належить успадкувати великі гроші від матері й що завдяки їй ваше майбутнє забезпечене. Тож ваш батько дозволив собі погледіти на все трохи вільно, під іншим кутом зору. Він хотів задовольнити ваші теперішні потреби, а не ті, що виникнуть у далекій перспективі й уже забезпечені.

Арнольд знав, як знав і Пол, що, згідно зі світоглядом Вероніки, дівчата мали заробляти й утримувати себе самі незалежно від того, що вони успадкують згодом. Вона хотіла бути для них порятунком в особливих і термінових випадках, а не джерелом постійного матеріального забезпечення. І очікувала, що діти зароблятимуть собі на життя, що вони й робили, усі трое, викладаючись при цьому на повну силу. Пол не погоджувався з Веронікою й вважав, що їй слід бути щедрішою. Але вона твердо стояла на своєму: не можна балувати дівчат, привчаючи їх до життя розпечених багатійок, які лише марнують чужі гроші подібно до того, як чинив із її грошима їхній батько. Вона гадала, що Пол слугує поганим прикладом для дівчат, зовсім не тим, якого вона для них хотіла. І Арнольд був приємно вражений тим, яку науку вона прагнула прищепити дітям, хай навіть Полу це не подобалося. Попри все, чим володіла й що вони мали успадкувати колись, Вероніка виховала їх самодостатніми. І вони вже точно не були ані ліниві, ані розпечені незалежно від того, схвалювала вона їхній кар'єрний вибір чи ні.

– Тож його заповіт, – продовжував адвокат, – відображає філософію, згідно з якою він хоче змінити ваше життя вже зараз. Оскільки ваше віддалене майбутнє вже забезпечене завдяки вашій матері. А до того він залишив вам нерівні суми грошей, що також не є традиційним підходом, але, на його думку, відповідає можливим потребам кожного з вас у контексті того, що ви

робите в сьогоденному житті. Це, як він наголошує в заповіті, не означає жодної нерівності в любові до кожного з вас. – Він обвів усіх поглядом, а Вероніка помітила, що на обличчі Берті промайнув дещо нетерплячий вираз сподівання. Йому були байдужі батьківські пояснення – він лише волів знати, скільки отримає.

– Ваш батько хотів, аби кожен із вас отримав те, що послужить йому найкраще, і щодо цього був дуже конкретним, – пояснив адвокат, і трое дівчат кивнули. Тоді Арнольд узяв останній заповіт Пола й почав зачитувати безпосередньо звідти. Він мав копії для кожного з присутніх, але не поспішав роздавати їх, вважаючи за краще спочатку пояснити.

– «Моїй доньці Тіммі, яку я люблю і якою глибоко захоплююся, я залишаю таку суму...» – Арнольд озвучив цифру, і очі Тіммі розширилися від подиву. Сума, яку він заповів, здавалася їй дуже великою, і іншим також. – «І моє бажання полягає в тому, щоб на ці гроші вона придбала будинок у тій місцевості, яку вважатиме слушною, і відкрила в ньому власний заклад, що допомагатиме бідній верстві населення, з якою вона працює, а також заснувала власну фундацію, що дозволить їй робити якнайбільше добра, надавши свободу діяти так, як вона вважатиме за потрібне. Я цілком вірю в те, що вона блискуче впорається власними силами. І через неї я маю можливість допомогти людям, яким ніколи не допомагав за життя. Сподіваюся, що цей спадок трохи покращить її невисоку думку про мене як про довершеного егоїста. Я справді був таким, але зараз моє бажання – допомогти їй, а через неї – цим нужденним».

Тіммі слухала, і на її очі навернулися сльози. Вона ніколи не очікувала цього від батька. Її сестри й мати схвально всміхалися, так само крізь сльози.

– Не знаю, що й сказати, – пошепки мовила вона, глибоко зворушена отриманим спадком.

– Ми з твоїм батьком провели деяке розслідування. Сума, яку він заповів тобі, має сповна покрити витрати на придбання будинку, як він зазначив, і все, що необхідно, аби зрушити з місця такий проект.

А тоді, попереджаючи інших, додав:

– Тобі він заповів найбільшу частку.

Усі кивнули, і дівчата не здалися засмученими, хоча Берті помітно напружився. Для нього це здалося завеликою сумою, і він сумнівався, що батько мав іще три такі суми, аби залишити їм порівну, навіть близько.

– «А Джуліетт, моїй любій доньці, – продовжував Арнольд, – я хочу подарувати трохи часу, хочу, аби вона могла найняти працівників для своєї пекарні, найняти менеджера, щоб узяти відпустку, подорожувати й жити більш насиченим життям, ніж було в неї за останні кілька років. І я залишаю їй достатньо, щоб сплачувати зарплатню персоналу, зробити ремонт у її закладі, розширити його, якщо вона захоче. Але, любя моя Джуліетт, я хочу, аби ти вирвалася зі свого кола й зажила по-справжньому. Ти прекрасна жінка, і ти повинна побачити світ ширшим, ніж бачиш його тепер».

Він залишив їй гідну суму, хоча значно менше, ніж Тіммі, і вона вдячно схлипнула. Джуліетт ніколи не хотіла й не потребувала великих грошей, і його заповіт здався їй більш ніж щедрим. Вона усміхнулася крізь сльози сестрам і потиснула руку Тіммі, яка сиділа поряд із нею. Джуліетт анітрохи не заздрила старшій сестрі через її спадок – вона б не знала, що робити з такою силою грошей. А якщо Тіммі відкриє притулок для бездомних, навіть невеликий, їй знадобиться значно більше коштів, ніж Джуліетт на ремонт і персонал для своєї пекарні, щоб вона могла від'їздити час від часу. Він добре все розрахував і відміряв їхні частки згідно з їхніми потребами, як і казав Арнольд. Він явно ретельно все обмірковував.

– «Що ж до моєї найменшої красуні Джой, – продовжив Арнольд, – хоч я знаю, що її мати не схвалює її акторської кар'єри, я вірю, що вона має справжній талант, і хотів би бути янголом, який допоможе їй здійснити цю мрію. Я заповідаю їй найняти гідного менеджера – сподіваюся, найкращого в Лос-Анджелесі, який зрушить її кар'єру з мертвої точки, – і знайти кращого агента. Я залишаю їй достатню суму, щоб брати уроки акторської майстерності в найкращого вчителя в Лос-Анджелесі, і достатню, щоб прожити на них два роки, аби вона могла покинути роботу офіціантки й цілком зосередитися на своїй акторській кар'єрі, щоб досягнути успіху, якого вона заслуговує».

Вони з Арнольдом вираховували суму, що відкриє перед нею двері, дотепер наглухо зачинені через відсутність у неї грошей, і дозволить покинути роботу в ресторані. Адже Вероніка не стала б фінансувати її кар'єру, якої не схвалювала. Джой саяла, слухаючи його, і винувато поглядала на матір. І з полегшенням помітила, що мати теж усміхається. Вони всі усміхалися. І дівчина знала, що залишеної їй суми було більш ніж достатньо для забезпечення її професійного успіху. Саме цього вона потребувала, і для неї це був ідеальний варіант.

На той час Верті вже крутився на сидінні з нетерплячим виглядом. Йому набридло слухати про дівчат із їхніми мріями. Усе, чого він хотів, – дізнатися про власну частку.

– «Крім того, – промовив Арнольд, і Верті зітхнув із полегшенням, бо нарешті вони дійшли до частини заповіту, яка стосувалася його, – я заповідаю мій замок поблизу Сен-Поль-де-Ванс у чотирьох рівних частинах, по одній моїм донькам Тіммі, Джуліетт і Джой, а... – Арнольд помітно вагався, перш ніж продовжувати, – а четверту рівну частину – моїй доньці Софі Аньєс Марньє, доньці Елізабет Марньє, з якою я мав нижній союз протягом кількох років. Я усвідомлюю, що існування Софі і її матері стане шоком для моїх дітей і для Вероніки, і прошу вибачення за це. Існування Софі і її матері анітрохи не применшує моєї любові ані до трьох моїх старших доньок, ані до Вероніки протягом нашого шлюбу. Це історія багаторічної давнини, і тепер, після моєї смерті, я хочу визнати мою молодшу доньку й зробити для неї те, чого не зробив протягом життя. Я бажаю, щоб вона отримала свою частину замку нарівні з її сестрами, аби кожній дісталася чверть, і заповідаю Софі залишок своїх коштів, за винятком частин, отриманих старшими доньками. Він буде значно меншим за частки її сестер, але допоможе їм обом, стане в пригоді Софі й трохи полегшить тягар її матері – це найменше, що я можу тепер для них зробити».

Після слів Арнольда в кімнаті запала мертва тиша. Ніхто не ворухнувся, не вимовив ні слова, не дихнув. Навіть Вероніка, яка наче скам'яніла у своєму кріслі. Найбільш шокованою виглядала Джой. Вона завжди вважала, що вона – його крихітка, його улюблена дитина, аж доки дві хвилини тому не почула ось це. А тепер усвідомила, що батько мав іще меншу доньку й зовсім не вона була його крихіткою. Усі були приголомшені.

– Скільки їй років? – нарешті спитала Вероніка придушеним голосом, і Арнольд знав, якою болісною для неї буде відповідь.

– Софі двадцять три роки. На три роки молодша, ніж Джой.

Обое знали, що це означає. Пол досі був одружений із Веронікою й не збирався розлучатися, коли зв'язався з матір'ю цієї дівчини. Софі народилася за три роки до розлучення, коли здавалося, що в них усе добре й Вероніка навіть не знала про його походеньки. Вона довідалася про них уже після їхнього розлучення, і це стало для неї шоком, коли їхній шлюб розпався. Але імені Елізабет Марнье вона не пригадувала. Він примудрився зберігати це в таємниці аж до цієї миті. І, вочевидь, їхні стосунки були серйозними, якщо вони мали дитину. Вероніка розуміла, що після всього, що вона дізналася про Пола, це вже не повинно її дивувати, і все-таки була здивована. А він зумів приховувати таке від неї протягом усіх цих років.

Дівчата мовчки слухали продовження. Обличчя Берті було густо-червоним. Він уважно слухав і вмів рахувати. Чотири дівчини стануть власницями замку, він же не отримає жодної частини, і, скільки б не лишилося від батькового спадку, усе це перейде позашлюбній доньці батька Софі – таким чином, Берті нічого не отримував.

– «А що стосується мого сина Вертрана, – продовжував Арнольд, – якому я десятки разів давав гроші на різні підприємницькі ініціативи, кожна з яких провалилася через брак розсудливості, добрих навичок і продуманих бізнес-планів, і чия мачуха допомагала йому значно щедріше за мене, коли він був молодшим, з тим самим успіхом протягом п'ятнадцяти років, – мені здається, ти мав значно більше переваг, ніж твої сестри, і більше грошей, ніж я залишаю їм після того, як до сьогоднішнього дня не дав їм ні пенні. За моєю оцінкою, ти вже отримав більше за справедливу частку в заповіті, не враховуючи допомоги твоєї мачухи, і, боюся, усе, що я тобі залишу, буде змарноване так само, як і решта. Я знаю, це важкий урок для тебе, синку, і я люблю тебе, але тепер ти маєш працювати самостійно, заробляти на життя чесним шляхом і збагнути те, чого ми з Веронікою безуспішно намагалися тебе навчити. Ти маєш будувати власну кар'єру й власне майбутнє своїми силами, без допомоги, без легких шляхів, аби досягти результатів, яких прагнеш. Це єдиний спосіб навчити тебе їх цінувати. Сподіваюся, у майбутньому ти старанно працюватимеш і діятимеш із розумом, привчишся міркувати розважливо. За життя я надавав тобі будь-яку допомогу, яка тільки була в моїх силах. Тепер же лишаю тобі свою незламну надію, що ти впораєшся самостійно. І хоча тобі це може здатися жорстоким рішенням, будь упевнений, я люблю тебе, синку».

Щойно Арнольд дочитав, розлючений Берті підскочив із місця й гнівно зиркнув на Вероніку та дівчат.

– Сучки! Ви всі! Ви видурили в нього цей заповіт, їздили до нього, і цілували йому дупу, і нили, і брехали на мене! А ти! – Він зі злістю обернувся до Вероніки. – Ти зі своїм святенництвом постійно торочила, що «треба заробляти самим», щоб усі приповзали до тебе на колінах по гроші, і вдавала із себе бідну, ти намовила його викреслити мене із заповіту, щоб усе дісталось твоїм дівкам!

Усі вони знали, що в цьому немає ні слова правди. Вони ніколи не скаржилися батькові й нічого від нього не очікували. А Вероніка ніколи не вдавала із себе бідну й не чекала, що діти приповзатимуть до неї на колінах. Вона хотіла, аби ті мали гідні професії й заробляли ними собі на життя. І, як зауважив Пол у своєму заповіті, вона була значно більш щедрою й терплячою з Берті, ніж будь-коли зі своїми доньками. Хотіла замінити йому матір, якої той ніколи не мав. Через це вона завжди співчувала йому й робила для нього винятки, чого він не заслуговував і не цінував. Але гнів засліпив Берті через те, що він нічого не отримав у спадок.

– Це все про мене? – спитав він, обернувшись до Арнольда, і той кивнув.

– Так, Берті, це все. Мені шкода. Він вважав, що цим допоможе тобі.

І Арнольд погоджувався, хоча й не став казати цього тепер. Берті був марнотрат найгіршого ґатунку, і безглуздо було щось йому заповідати. Дівчата знайдуть грошам Пола краще застосування, більш конструктивне. Берті лише змарнує їх на свої обладунки й викине на вітер, що Пол чудово розумів. Він був реалістом стосовно свого сина.

– Ви про мене ще почуєте! – з погрозою заявив він Вероніці й дівчатам. – Це ще не кінець, навіть не сподівайтесь.

А тоді розмашистим кроком покинув кабінет, хряснувши дверима. Дівчата сиділи мовчки.

Завдяки батькові це був день суцільних сюрпризів і потрясінь, і для Вероніки не менше, ніж для інших. Заява про його позашлюбну доньку приголомшила й засмутила їх значно більше, ніж усе, що міг наговорити Берті, чи позбавлення його спадку, що теж викликало неабиякий подив. Вони гадали, що Берті неодмінно отримає частку в батьковому майні. Але не очікували, що той залишиться ні з чим, а в них виявиться нова сестра. Вероніка досі була бліда, її всю тіпало, аж тут дівчата заговорили всі разом, розпитуючи Арнольда про Софі.

І тоді Арнольд знов закликав їх до ладу. У заповіті було ще дещо.

– «А моїй колишній дружині Вероніці, яку я глибоко люблю і яка є найдивовижнішою жінкою з усіх, кого я знаю, я залишаю мою любов, моє серце, наші спогади й одне прохання. Прохання про те, щоб вона почала малювати знову. Ти маєш величезний талант, і тобі варто повернутися до живопису. Крім того, я заповідаю тобі картину, яку ми придбали під час нашого медового місяця у Венеції, гадаючи, що це може бути Белліні [8 – Якопо Белліні (1400–1470) – славетний італійський художник венеційської школи, батько Джентіле та Джованні Белліні, які так само стали одними з найзнаменитіших венеційських художників.]. Але справжність її не була

встановлена й ти вважала її підробкою. Ми обое любили цю картину, мала вона вартість чи ні. Ти обіцяла дослідити її походження й так цього й не зробила. Якщо вона нічого не варта, сподіваюся, вона поверне тобі щасливі спогади, як повертала мені. Усі ці роки я насолоджувався нею».

Під час розлучення вона дещо неохоче віддала йому картину через сентиментальні почуття, пов'язані з нею. Але Пол хотів отримати її ще дужче, тож Вероніка поступилася.

– «А якщо це виявиться справжній Белліні, я залишаю тобі його з радістю як цінний подарунок, хоч і значно менший від того, на що ти заслуговуєш за все, що робила для мене всі ці роки. Крім того, я від щирого серця прошу вибачення за своє зізнання в наявності невідомої тобі дитини. Будь ласка, повір мені, коли я кажу, що ніколи не кохав її матір так, як тебе. Ти завжди була моїм єдиним справжнім коханням. Пробач, що був таким йолопом за життя. Я кохаю тебе, хоча й ніколи не був чоловіком, на якого ти заслуговувала».

Арнольд глянув на жінок і побачив Вероніку в сльозах.

– А далі він поставив підпис, – тихо сказав адвокат, доки Вероніка непомітно висякалася. У смерті Пол виявив значно більшу проникливість стосовно дітей і навіть неї, ніж виявляв за все життя. І Вероніка подумала, що його заповіт буде на користь дівчатам, і Берті теж. Вона гадала, чи спробує Берті оскаржити заповіт, хоча Пол і не був зобов'язаний щось йому залишати. На відміну від французьких законів, американські не змушували заповідати дітям жодної частки майна, а Пол виразно пояснив, чому залишив Берті ні з чим. А ще Вероніку зворушило те, що він заповів їй Белліні як нагадування про часи, коли їм було добре разом, а їхня пристрасть лише розгорялася, хоча вона досі не вірила в справжність картини. Це ніколи не мало для них значення: вони просто любили її, закохалися в неї, щойно побачили. І жінка була розчулена його словами про те, що їй варто почати малювати знову. Відколи дівчата виросли, вона й сама не раз думала про це, але так і не повернулася до творчості. І не знала, чи повернеться зараз, чи ні. Минуло стільки років, відколи вона малювала востаннє, і важко було починати знову. До того ж вони мали обговорювати й обмірковувати важливіші питання, такі як Софі Аньєс Марньє. Дівчата хотіли дізнатися про неї від Арнольда геть усе і, звісно, були вкрай засмучені – не тим, що вона отримала частку в заповіті, а самим фактом її існування й тим, що батько ніколи не розповідав їм про своє «дитя кохання». Зараз він приголомшив їх цією новиною, а вони навіть розпитати його вже не могли, лише Арнольда.

Арнольд сказав, що вона мешкає поблизу Сен-Поль-де-Ванс, біля замку, де Пол і познайомився з її матір'ю, і що, наскільки йому було відомо, Пол не бачився із Софі чи її матір'ю протягом останніх тринадцяти чи чотирнадцяти років. Він мало чим допоміг їй, тому й хотів зробити це зараз. Викинув її з голови до тієї пори, коли з наближенням смерті почав прислухатися до власної совісті. І вніс її до заповіту вже в найостаннішу чергу. Арнольд казав, що нічого більше не знає, лише її адресу, яку вони перевірили, складаючи заповіт. Перед смертю Пол не зв'язувався ні з нею, ні з її матір'ю, і Вероніка піймала себе на думці, що Пол знову втік від виконання обов'язків, переклавши на неї всю відповідальність, як робив щоразу, хоча й намагався посмертно відшкодувати завданий збиток.

Коли вони покидали офіс Арнольда, Тіммі запропонувала поужити разом, і Джой погодилася перенести свій виліт на завтра. Повернення до ресторану вже не було таким терміновим, відколи вони прочитали заповіт. Тепер, повернувшись, вона зможе звільнитися й уперше за п'ять років зосередитися лише на кар'єрі. А їй так багато треба було обговорити, обміркувати й вирішити, що роботи із замком. Кожна мала проект, гроші на який виділив батько у своєму заповіті. І вони хотіли з'ясувати, що робити із Софі. Адже та володіла замком на рівних правах із ними. Арнольд сказав, що надішле їй копію заповіту й грошову частину її спадку.

Того вечора всі погодилися пообідати разом, включно з Веронікою. Домовилися зустрітись у «Да Сільвано», неподалік від будинку Тіммі, рівно о восьмій. І повертаючись на таксі додому сама, Вероніка все ще почувалася спустошеною звісткою про Софі та її матір. Вона не могла позбутися думки, що навіть після смерті Пол примудрився завдати їй нового глибокого болю, зізнавшись у романі, що трапився під час їхнього шлюбу, і в наявності дитини, про яку вона ніколи не знала. Чудове нагадування того, ким він був насправді й до якого типу чоловіків належав. Егоїстичний і самозакоханий, він робив усе, що хотів, і байдуже, кому це мало завдати болю або шкоди в майбутньому. Єдиною людиною, про яку він по-справжньому дбав за життя, був він сам.

Розділ 4

Узявши таксі, Вероніка вирушила в центр, до ресторану «Да Сільвано», і приїхала вчасно, о восьмій. Одразу ж слідом за нею прибули Джой і Тіммі, а невдовзі – і Джуліетт. Був теплий липневий вечір, і жінки зайняли столик просто неба. Щойно всі сіли, Тіммі замовила вино. День видався довгим, сповненим емоцій і потрясінь, усі були схвильовані ранковими викриттями. Попри чуйність і прозорливість батька, відображені в заповіті, і свободу втілювати власні мрії, вони отримали доважок у вигляді його позашлюбної дитини. Не кажучи вже про погрози, якими вибухнув Берті, і звинувачення, буцімто це вони позбавили його спадку, а зовсім не його поведінка протягом останніх двадцяти років. За лічені хвилини вони втратили брата й здобули сестру, і жодне з цього їх не радувало, хоча існування Софі Марнье засмутило дівчат набагато більше.

– Ну, дівчата, і що ви тепер думаете про нашу нову сестричку? – саркастично спитала Тіммі після першого ковтка. Весь день це не давало їй спокою, а ще вона турбувалася за матір, яка досі виглядала смертельно блідою. Думка про це мучила її ще від ранкової зустрічі в офісі Арнольда.

– Гадаю, я більше не його крихітка й ніколи нею не була. Принаймні недовго, – з насупленим поглядом відповіла Джой. Вона знала, що це дурість, але це зачіпало її. Нечесність батька засмутила їх усіх.

– Її мати, мабуть, якась золотошукачка, і ось тепер їй пощастило й вони мають чверть замку. Що, як Софі не дозволить нам його продати? – спитала Джой, не на жарт стурбована.

Вероніка похитала головою.

– Вона не може цього зробити, – розважливо сказала жінка. – Ви, дівчата, переважаєте кількісно, три до одного. Рішення щодо продажу ухвалюватиме більшість. У заповіті вашого батька ні слова не сказано про те, що воно має бути одностайним. Її володіння частиною замку – суто технічне й фидуціарне[9 – Фидуціарний (від лат. *fiducia* – довіра) – базований на довірі. Фидуціарна емісія – емісія банкнот, грошових знаків, не забезпечена запасом коштовних металів емісійного банку.]. Це лише означає, що вона отримає чверть суми від продажу, що, мабуть, становитиме небагато. Не думаю, що він сумлінно доглядав замок усі ці роки, а той ніколи не був Версалем.

То був симпатичний замський замок і в доброму стані, доки належав їй. Утримання замку було бездоганне аж до передачі його чоловікові. Відтоді він стояв занедбаний. За довгі роки Пол ні словом не згадав і не подумав про нього – інтерес до замку вщух дуже швидко, відколи він мав сам утримувати його. Щоб дбати про замок належним чином, знадобилося б багато роботи й грошей, а їх він не мав або не бажав вкладати в нерухомість у Франції, якою все одно не послуговувався. Це було типово для Пола: чого очі не бачать, того й серцю не жаль. А гаманцю – тим більше.

– Гаразд, скажу одразу: я хочу продати його, – без вагань заявила Тіммі, щойно вони зробили замовлення. – Що мені найменше зараз потрібно, це часткове володіння замком у Франції і всі головні болі від нього на додачу. Як на мене, це бездонна яма, що лише смоктатиме гроші.

– І так було завжди, – підтвердила Вероніка. Вона знала, що дівчатам немає сенсу утримувати його. Тепер вони були у Франції лише тижень на рік, коли гостювали в матері влітку, а цього року не приїжджали взагалі. Схоже було, що дні, коли вони проводили відпочинок разом, канули в минуле. Тепер її доньки жили окремим життям, кожна – за власним графіком, зі своїми обов'язками й потребами. А утримувати замок з усім обслуговуванням заради кількох днів на рік було абсурдом.

– Я теж не хочу замок у Франції, – сказала Джой із наляканим виразом обличчя. – Я маю працювати в Лос-Анджелесі й ходити на прослуховування. Я навіть на Східному березі не живу, а діставатися туди з Лос-Анджелеса дуже важко. До того ж я його не потягну.

І, що важливіше, вона й не хотіла.

– А ви не думаете, що нам слід принаймні побачити його, перш ніж вирішити? – обережно спитала Джуліетт. Жодна з них не була в замок протягом двадцяти років і зберегла про нього лише розмиті спогади з дитинства. – Що, як він вартий того, щоб його зберегти? Ми можемо здавати його в оренду, навіть отримувати від нього прибуток, яким усі зможемо розпорядитися.

– Після того, як вкладемо в нього купу грошей, – категоричним тоном заявила Тіммі. – Я не збираюся витрачати те, що заповів мені батько на притулок для бездомних, щоб утримувати замок у Франції, яким ніколи не скористаюся.

Джой вважала так само.

– Я хочу поглянути на нього, перш ніж ми продамо його, – наполягала Джуліетт. – Можу поїхати туди в серпні, доки пекарня зачинена.

Вона вирішила не відкривати пекарню решту липня й цілий серпень у зв'язку зі смертю батька, тож мала час. Джуліетт пильно подивилася на молодшу сестру.

– Ти поїдеш зі мною?

Очевидно було, що Тіммі не збирається покидати своїх клієнтів, аби глянути на замок у Південній Франції. І що для неї продаж замку без попереднього огляду був вирішеним питанням, незалежно від того, у якому стані той перебував.

– Не знаю. Можливо. Якщо не працюватиму, – невпевнено мовила Джой. Усе, про що вона могла зараз думати, це прослуховування, на які ходитиме, і ролі, які може отримати. Особливо з новим агентом і менеджером завдяки батькові.

– А ти, мамо? – Джуліетт хотіла влаштувати ознайомчу поїздку. Вона думала про це весь день.

– Я могла б вас там зустріти, – задумливо озвалася Вероніка. Вона ніколи не очікувала, що знову побачить це місце, про яке мала певні спогади. Ця подорож стане для неї гіркою й солодкою водночас.

– Як щодо Софі? – спитала Джуліетт. – Гадаю, нам слід зустрітися і з нею також.

І сестер, і матір явно приголомшило те, що вона щойно сказала.

– Ми повинні з'ясувати, з ким маємо справу. І, зрештою, вона наша сестра.

– Зведена сестра, – із суворим поглядом виправила Тіммі, захищаючи матір. Їй шкода було Вероніку, коли спливла правда про батьків роман і позашлюбну дитину. Це було так схоже на Пола: просто вивалити на них усе після свого відходу замість того, щоб набратися сміливості й розповісти, доки був живий. Підсунути таку свиню їхній матері, і саме після смерті. Він примудрився знищити останню крихту віри в їхній шлюб. Для Тіммі це було наче важкий ляпас по обличчю матері. Однією рукою він дарував їм ключі до їхніх мрій, а другою відбирав останню надію поважати його як чоловіка й батька.

Особливо нестерпно для Тіммі було бачити цей біль в очах Вероніки. То була не лише втрата – то була зрада, що навіть гірше. Вона не була близька з матір'ю: Тіммі не належала до лагідних людей. Але вона поважала її, була на її боці й ненавиділа те, що батько завдав матері цього останнього удару. Картина, яку він залишив їй через сентиментальні почуття, аж ніяк не компенсувала його вчинку.

– Я не хочу зустрічатися з нею, – різко заявила Тіммі щодо Софі, а Джой глибоко замислилася. Вона любила матір, але не можна було ігнорувати появу щойно знайденої сестри.

– Не знаю, хочу я цього чи ні. Що, як вона жадлива людина чи спробує витягнути більше грошей із батькового спадку? – зі стурбованим виразом обличчя спитала Джой.

– Тоді це буде Берті, – сухо сказала Тіммі. – Не думаю, що він сидітиме, склавши руки, після того, що зробив батько. Ми ще не почули його останнього слова. Не вистачало нам тільки двох таких на наших шиях. Один тут, інша у Франції.

– Можеш перевірити інформацію щодо неї, мамо? – розважливо спитала Джой.

– Гадаю, я могла б зателефонувати до детективної агенції. Мабуть, буде неважко щось дізнатися.

Її хвилювало, що Софі з матір'ю можуть захадати від них більшого, хоча ті ніколи не зв'язувалися з нею чи дівчатами й не висували Полові законних претензій. Якби таке було, вона б знала. До того ж у своєму заповіті він зізнався, що нічого для неї не робив до цього моменту. Та все одно не завадить довідатися про них якнайбільше. А ще Вероніці було цікаво, як довго тривав їхній роман і як вони зустрілися. Для неї досі було шоком, що вона ніколи не чула про це й навіть не підозрювала. Жодного слова не чула про Елізабет Марнье або її дитину. І важко було прийняти це зараз.

– Я зроблю кілька дзвінків, коли повернуся до Франції.

Щойно це було узгоджено, вони повернулися до обговорення батькового заповіту й незвичайного спадку, який він їм залишив. Дівчата були вдячні за подаровані їм можливості, хоча поява незнайомої зведеної сестри викликала в них змішані почуття, дуже гіркі й солодкі водночас.

– Це якийсь божевільний заповіт, – прокоментувала Джой. – Але він відміряв частку кожної відповідно до певних потреб, виявивши при цьому рідкісну проникливість.

– Певно, так і подумав Берті, – усміхнулася Тіммі, і всі розсміялися, навіть мати, і заходилися обговорювати огидну сцену, що розігралася в офісі Арнольда лише за кілька хвилин після того, як вони дізналися про Софі.

– Мабуть, у мене був шок, – зізналася Джуліетт, трохи розслабившись після вина й доброї вечері.

– Так, у мене теж, – підхопила Джой.

Вероніка зітхнула. Вона точно була шокована й глибоко ображена, почувши, скільки років його таємній доньці й коли вона народилася.

– Може, вона гарна дівчина, – припустила Вероніка, намагаючись бути великодушною, але прозвучало це непереконливо.

- Навряд чи, знаючи, з якими жінками він зустрічався, - сказала Тіммі, і всі розуміли, що це правда. Він не мав жодних серйозних, глибоких стосунків із гідними жінками після Вероніки. Усе через його його і їхню зовнішність. Йому було шістдесят, коли вони розлучилися, і Тіммі казала, що він міг би одружитися знову, якби знайшов жінку з великими грошима, але його репутація випереджала його. Ніхто не хотів за нього заміж після Вероніки - вона знала, що це так. І він надто любив розважитись і порозкошувати на отримані від неї гроші, щоб перейматися цим.

Вони покінчили з іжею, маючи непевні плани зустрітись у Франції в серпні залежно від того, що їхній матері вдасться дізнатися про жінок Марнье. Але всі погодилися: треба побачити замок, щоб ухвалити правильне рішення - окрім Тіммі, яка твердо стояла на тому, що хоче позбутися замку, яким би він не був, хай навіть схожим на Версаль.

Джуліетт усе одно хотіла побачити його, і Джой казала, що приїде з нею за компанію, якщо не працюватиме. Але погоджувалася з Тіммі. Вона не хотіла брати на себе ані відповідальності, ані витрат, яких вимагатиме замок у Франції. Для неї це звучало, наче кошмар.

- Коли ти повернешся, мамо? - спитала Тіммі, коли вони покидали ресторан.

- Поки що не знаю. Певно, за кілька днів.

Їдучи із Сен-Тропе, Вероніка забрала із собою всі речі, тож їй не було необхідності повертатися туди до кінця терміну оренди. Але так само не було чого робити в Нью-Йорку. І вона усвідомлювала, що хоче провести решту часу в Європі. Чітких планів у неї не було, та, може, Париж у липні й серпні - не так уже й погано, навіть під час затишшя. Усе одно вона не мала настрою веселитися. І Париж усе ж здавався їй кращим за Нью-Йорк, у якому вона задихалася.

- Як щодо картини, яку залишив тобі батько? - спитала в неї Джуліетт. За вечерею вони обговорювали Берті, Софі й замок. - Вона справжня?

- Я ніколи так не вважала, - тихо сказала Вероніка. - Іноді непросто сказати щось певне про ренесансне полотно. Його міг написати один з учнів майстра, - їх було кілька в його школі, - сам майстер або ж спритний фальсифікатор. Я завжди збиралася дослідити її, але так цього й не зробила. А потім ваш батько пішов і забрав її із собою. Це дуже гарна картина, навіть якщо підrobка.

Вероніка промовила це з меланхолійним виразом обличчя. Після того, як був зачитаний заповіт, пробуджені ним спогади відчувалися дуже гостро.

- Тобі варто перевірити її, мамо, - м'яко сказала Джой. Після сьогоднішнього ранку вона відчувала більше ніжності до матері. Вероніка не зробила жодного неприємного коментаря щодо батькової допомоги її кар'єрі. Мати поважала рішення доньки й була надто вражена відкриттям існування Софі. Як наслідок вона відчувала єдність з усіма трьома дівчатами. Як би вони не різнилися одна від одної, усе це забулося перед лицем чогось значно серйознішого, спільного ворога, якого вони готувалися зневажати. Не кажучи вже про Берті, який оголосив ім усім війну. Зусібич їх оточували вороги.

– Може, я займуся дослідженням картини, – сказала Вероніка, виглядаючи втомленою. – Я можу на деякий час поїхати до Італії замість Франції.

Вона завжди любила проводити час у Римі, Флоренції й Венеції, відвідуючи музеї й церкви. Того вечора, повертаючись додому, вона знову подумала про це. Крім того, вона хотіла найняти детектива в Парижі, аби зібрати інформацію про жінок Марнье. Зараз це було першочерговою справою для неї самої й для дівчат. Їй було про що поміркувати.

Наступного ранку вона вирішила, що робитиме далі. Арнольд зателефонував спитати, як вона, і вибачитися за потрясіння, якого заподіяв їй учорашнім читанням заповіту.

– Я благав його, щоб він сам тобі розповів, – м'яко сказав Арнольд, – але він не погодився. Хотів, аби я владнав усе це заради нього. Самому йому такі справи не дуже добре вдавалися.

Арнольд зітхнув. Вони обое знали, що це правда. Пол завжди чинив якнайлегше, ніколи не обирав складного шляху.

– Тепер це не має значення, – милостиво відповіла Вероніка. Хотіла б вона, щоб це було правдою. Але для неї воно все-таки мало значення й залишило по собі неприємний післясмак, пов'язаний із розумінням того, ким він був. Він розчаровував її аж занадто часто, а цього разу завдав болю й дітям, незважаючи на вдумливий підхід до розподілу спадку. А тоді вона пригадала щось, про що хотіла спитати в Арнольда після розмови з дівчатами вчора увечері.

– Можеш надіслати мені фотографію картини, яку він мені залишив? Я впевнена, вона має бути десь у документах.

– Я можу надіслати тобі саму картину, і дуже скоро, – обнадійливо сказав він, але Вероніка була до цього не готова. Картина була дуже велика, і вона не мала для неї місця в себе на стінах. Доведеться прибрати деякі речі, щоб звільнити місце, а вона не знала, чи захоче це робити, особливо заради підробки, якщо картина виявиться такою. До того ж та пробуджувала суперечливі відчуття болю й ніжності, пов'язаної зі спогадами з далекого минулого.

– Наразі я хотіла б отримати лише фотографію. Картину мені все одно доведеться помістити на зберігання.

– Я гляну, – пообіцяв він. – Хочеш, я віддам тобі фотографію за вечерею? – з надією додав Арнольд. Він ніколи не здавався.

– Правду кажучи, я поки що дуже засмучена. Ми ще маємо перетравити все, що почули від тебе вчора. А за кілька днів я їду до Франції. Треба підготуватися й скласти речі.

Вона була не в настрої приймати галантні й наполегливі наступи Арнольда.

– Я збираюся найняти детектива в Парижі, щоб зібрати для дівчат інформацію щодо обох Марнье, – сказала вона йому, бажаючи змінити тему, а

він відповів, що вважає це доброю ідеєю, і пообіцяв до її від'їзду отримати фотографію картини ймовірного авторства Белліні.

– Збираєшся дослідити і її також? – спитав він.

– Можливо. Наприкінці. Не знаю, чи є в мене зараз час. У Венеції є монастир із неймовірними архівами, який досліджує справжність картин, зокрема тих, чия автентичність підлягає сумнівам. У будь-якому разі цікаво буде відвідати його. Я була там одного разу з мамою після того, як мій дідусь згадав про монастир у книзі. Вона завжди захоплювалася підробками, і я перейняла цю пристрасть від неї. Якщо поїду до Італії, можливо, ще раз відвідаю їх.

– Коли ти повернешся?

– Не знаю. У серпні. Може, у вересні. Я збираюся відвідати замок разом із дівчатами.

– Вони планують зберегти його? – з цікавістю запитав він.

– Сумніваюся. Вони не хочуть обтяжувати себе замком у Франції. Надто зайняті своїм життям.

Обое знали, що вона може взяти догляд за замком на себе заради доньок, але не хоче цього. Вона подарувала його Полу, і для неї це був лише уламок давньої історії.

– Я дістану тобі фотографію, перш ніж ти поїдеш, – пообіцяв він іще раз.
– Звучить захопливо. Дай мені знати, що виявиш. І про Софі та її матір теж.

Пол пішов із життя, залишивши по собі цілий шлейф загадок і проблем, що було так на нього схоже, і дивну суміш радості й болю. Думаючи при цьому лише про себе.

Двома днями пізніше Вероніка збиралася й складала речі, коли їй знову подзвонив Арнольд. Він отримав листа від адвоката, який представляв інтереси Берті. Той заявляв про глибоке невдоволення розподілом батькового спадку. Він пропонував сестрам можливість владнати справу миром і включити його до володіння їхніми частками замку, а також виділити йому грошову компенсацію, «щоб відновити справедливість», особливо з боку Тіммі, яка отримала найбільшу частку. А якщо вони цього не зроблять, він чесно попереджав їх, що воюватиме з ними за батьків спадок і позиватиметься до суду, щоб оскаржити заповіт.

Слухаючи, як Арнольд усе це зачитує, Вероніка зітхнула, але без подиву.

– Так я й гадала, що він утне щось подібне. Це тепер його остання надія отримати щось від Пола й від дівчат, – із сумом зауважила вона.

– Він учепився б і в тебе, якби міг, але ти не співвласниця замку й не отримала грошової частки. І він, вочевидь, не зацікавлений у картині, яку ти все одно вважаєш підробкою.

- Це дурість із його боку, - відповіла вона Арнольду. - Якщо вона справжня, то варта цілого статку.

- Він хоче надійнішої ставки й швидших грошей. Що йому справді потрібно, то це мирова угода, а не судовий позов. Він намагається залякати дівчат.

Це було очевидно для Арнольда, і Вероніка це теж зрозуміла.

- Гадаєш, вони дадуть йому відступного, аби спекатися його? - спитав Арнольд.

- Жодного шансу, - упевнено відповіла Вероніка. Доньки роками ненавиділи свого зведеного брата й знали його як облупленого. І були далеко не такими благодійницями, як Вероніка. - І вони мають рацію. Він ні пенні не заслуговує. Ми з Полом дали йому більше, ніж достатньо, і він усе змарнував. І зробив би це знову.

Арнольд погоджувався з нею.

- То що ми тепер робитимемо?

- Зачекаємо й подивимося, чи буде він позиватися, і тоді вже вирішимо. Далеко він зі своїм позовом не зайде, зважаючи на передісторію, а Пол мав право робити все, що схоче, з усім, що має. Найбільше, що може Берті, - це дошкуляти дівчатам своїми вимогами. Гадаю, позов не буде успішним, але він може спробувати.

Вероніка досі вважала, що таки може.

Пізніше того дня всі трое дівчат зателефонували їй: Арнольд надіслав їм факсом листа Берті. Усі були обурені, але не здивовані.

- Ми його по стінці розмажемо, якщо спробує засудити нас, - відрізала Тіммі, і Вероніка не сумнівалася, що так і буде. Дівчата не мали щодо нього жодних сентиментів, а найменше - Тіммі, яка завжди називала його хробаком, ненавиділа ще з дитинства й наскрізь бачила його брехливу й підлу натуру. Арнольд казав, що Берті може спробувати навіть зазіхнути на частку Софі, адже батько так і не визнав її за життя, але сумнівався, що цей маневр виявиться вдалим, якщо тільки Берті не залякає Софі й вона не відступиться. Претензії Берті були цілком безпідставними. Усе, що він мав у своєму розпорядженні, - це заздрість, жовч і жадоба, а цим суд не виграєш.

Більш стривожена таким поворотом справи була Джулієтт, коли телефонувала матері: вона не хотіла клопоту, пов'язаного із судовим процесом. Вероніка спробувала заспокоїти доньку, а наступного дня поїхала до Брукліна відвідати її, щоб обійняти на прощання перед тим, як відлетить до Франції. Вони приємно посиділи в крихітній квартирі Джулієтт, і Вероніка обіцяла дати їй знати, що скаже детектив стосовно Софі Марнье.

Увечері Вероніка зайшла на кілька хвилин до квартири Тіммі, так само попрощатися. Зазвичай вона робила це телефоном, але цього разу, оскільки дівчата щойно втратили батька, хотіла особисто побачитися з ними перед від'їздом. Наступного дня вона летіла до Парижа, за дев'ять днів після

свого прибуття з Ніцци. І почувалася так, наче повернулася на десять років назад. Це був болісний візит, повний тяжких переживань, добрих і поганих сюрпризів і всієї тієї метушні, яку залишив по собі Пол. Вона не могла дочекатися, коли поїде й повернеться до своєї мирної паризької квартири на острові Сен-Луї.

На її прохання Арнольд знайшов фотографію картини Белліні. Якщо вона поїде до Італії, то спробує дослідити її походження. Фотографія була в ручному багажі разом із копією нещодавнього листа Берті та ще однією – заповіту.

Потім Вероніка зателефонувала Джой до Лос-Анджелеса, аби так само попрощатися. Дівчина була зайнята й у доброму гуморі. Повернувшись, вона покинула роботу офіціантки й тішилася з цього. Зустрічалася з учителями драматичного мистецтва й агентами, щоб обрати правильних. І їй здалося, що мати рада за неї. Сторінку було перегорнуто, і, наслідуючи приклад Пола, Вероніка намагалася більше підтримувати доньку в її акторських амбіціях. Джой була приємно вражена тим, як лагідно тепер ставилася до цього мати.

Вероніка вирішила змиритися з її вибором. Зрештою, Джой було двадцять шість років, і вона старанно працювала в цьому напрямку п'ять років, що означало відданість професії. Вона мала справжній талант і була серйозно налаштована зробити все можливе, аби домогтися успіху. Вероніка відчувала, що більше не має права стояти в неї на шляху. Це було життя Джой і її заповітна мрія.

Сідаючи наступного ранку на літак, Вероніка покидала місто з важким серцем. Так багато сталося, останні її ілюзії про Пола і їхній шлюб були розбиті. І єдине, що доброго з цього вийшло, це те, що вона зблизилася з доньками, як ніколи раніше. Та коли літак відірвався від землі, вона почувалася на диво самотньою. Пол пішов із життя, не залишивши по собі нічого, за що можна було триматися – ані як чоловік, ані як друг. І як би вона не любила дочок, вони були дорослими жінками, що жили власним життям. І Вероніка збагнула, що занадто довго емоційно покладалася на них. Вона так по-справжньому й не побудувала свого життя після Пола. Коли діти були малі, вона горнулася до них, і до нього теж, та вже інакше. Тепер, із його смертю, пуповину було перерізано. І дивлячись, як тане внизу Нью-Йорк, вона почувалася самотньою, як ніколи в житті.

Розділ 5

Наступного ранку о шостій літак приземлився в аеропорту Шарля де Голля, і Вероніка взяла таксі до міста. Світало, і небом над Парижем простяглися яскраві рожеві й жовтогарячі промені. Це було схоже на імпресіоністське полотно, і вона мало не заплакала: так це було красиво й така рада вона була повернутися. Було щось таке в Парижі, що завжди втішало й заспокоювало її. Попри те, що вона мешкала в інших містах, багато років – у Нью-Йорку, повертаючись у Париж, вона завжди почувалась, як удома.

Вона послала своїй економці повідомлення, що приїжджає, і, повернувшись до квартири з трохи скісною підлогою й запаморочливим видом на Сену, знайшла скрізь зразковий лад, а також свіжий багет на кухні, кошик свіжих фруктів на столі, схожий на натюрморт, і улюблені наїдки в холодильнику. І своє ліжко з бездоганно випрасуваними простирадлами, розібране на випадок, якщо вона захоче лягти спати. Вона любила Карміну в Нью-Йорку, але не було у світі нічого подібного до її паризької квартири й того бездоганного порядку, у якому її підтримувала паризька економка в очікуванні й готовності до приїзду господині.

Вона з'їла яблуко, заварила собі чашку кави й сиділа за кухонним столом, дивлячись у вікно й відчуваючи спокій. Їй було вже краще, ніж минулого вечора. Приймавши душ, вона на деякий час прилягла відпочити. Мала цілий список усього, що планувала зробити того дня, але спочатку хотіла розслабитися й побути вдома. Уже відчувалося, що день буде спекотним. У квартирі не було кондиціонера, та вона не зважала на це. Їй подобалася спека, і вже напівзнешлюдене в липні місто здавалося їй спокійним, ніби час плинув повільніше, ніж зазвичай. Половина країни брала відпустку зараз, у липні, а друга половина – у серпні, коли в Парижі було навіть тихіше й чимало підприємств і ресторанів були зачинені.

Вона проспала дві години, загорнувшись у розкішні французькі простирадла, і прокинулася майже опівдні, а тоді зателефонувала знайомому адвокату, аби той порекомендував їй детектива. А подзвонивши запропонованому детективові, з полегшенням дізналася, що той не у відпустці. Вона пояснила йому ситуацію, назвала імена двох жінок Марнье й сказала, що вони проживають у Сен-Поль-де-Ванс або ж поблизу. Він обіцяв зв'язатися з нею електронною поштою, щойно отримає інформацію: де вони мешкають, ким працюють, їхні родинні статуси й будь-які інші подробиці їхніх життів. Здається, він не вважав, що це буде складним завданням, якщо тільки вони досі проживають у тій місцевості й нікуди не зникли, про що Вероніка вже знала від Арнольда напевне.

Після того вона відчула полегшення, наче виконала свою місію, і надіслала електронного листа всім трьом донькам, аби повідомити, що розслідування щодо Софі Аньес Марнье і її матері розпочато. А тоді викинула це з голови й вийшла на прогулянку.

Вона блукала повз газетні кіоски вздовж Сени, маленькі художні виставки для туристів зі світлинами Парижа й нарешті зайшла в кафе. Випила чашку кави й поснідала, споглядаючи перехожих і туристів. А тоді рушила до Собору Паризької Богоматері й назад до своєї квартири на Бетюнській набережній.

Будинок її дідуся, а пізніше її батька був поряд, але туди вона не пішла. На те не було причини, а вона з'являлася там, лише коли треба було прийняти рішення щось замінити або відремонтувати. Вона зберігала цей будинок, наче храм свого минулого, але віддавала перевагу своїй привітній квартирі з видом на Сену. І тепер повернулася до квартири, намагаючись вирішити, чим зайнятися наступні кілька тижнів. У її розпорядженні не було нічого, окрім часу. І, думаючи про це, вона дістала фотографію картини, можливого Белліні, і довго й пильно роздивлялася їй. Ідея поїхати до Венеції й спробувати дослідити історію та справжність картини в знайомому монастирі їй подобалася. Улітку у Венеції дужелюдно й

спекотно, але це ставило перед нею мету, яка приваблювала її. І якщо тепер картина – її спадок, Вероніка хотіла знати, чи справжня вона, аби було що сказати дівчатам.

Вона поклала фотографію назад до папки, яку прихопила із собою, а тоді без зайвих роздумів вирішила їхати до Рима. Вона любила це місто й завжди весело проводила в ньому час, навіть якщо приїздила туди сама. Звідти можна буде вирушити до Венеції, щоб дослідити картину. В Італії її настроїв завжди покращувався, і зараз це було дуже слушно. Дні після смерті Пола минули дуже важко. Дівчата повернулися до свого життя, а вона знала, що має жити власним. Тепер, без Пола, світ здавався їй геть інакшим. Дивним чином його смерть і викриття його останньої зради звільнили її від прив'язаності до колишнього чоловіка, і вона відчувала свободу, якої не мала з моменту розлучення. Та все ж вона тужила за Полем. Між ними завжди зберігався невидимий зв'язок, остаточно обірваний лише зараз. Раптом їй захотілося зробити щось для самої себе. І Рим здавався чудовим місцем для початку. Вона хотіла пробути там лише день, перш ніж рушити далі – до Венеції.

Вона зарезервувала номер у венеційському готелі «Чипріані» та в «Гаслері» в Римі й забронювала квиток на літак до Рима на наступний день. Не боялася подорожувати сама, коли не треба підлаштовуватися під чиїсь плани, турбуватися про те, що хочуть робити інші. Вона зібрала невелику сумку й наступного ранку готова була їхати. Узяла із собою фотографію картини й з хвилюванням думала про відвідини монастиря. Утім, саме лише перебування в Італії розважить її. Це буде пригода.

Літак приземлився в аеропорту Фіумічіно в Римі, і вона взяла таксі до міста. «Гаслер» розташовувався в центрі, біля всіх найкращих магазинів, над фонтаном Треві, на вершині Іспанських сходів. Кімнати були в старовинному стилі й елегантні, і вона любила цей готель, попри те, що завжди зупинялася тут із Полем. Відігнавши від себе думку про колишнього чоловіка, вона зареєструвалася, і її провели до номера, що мав гарний вигляд. Усе в кімнаті було оббито жовтим сатином, над ліжком був балдахін.

Довго в номері вона не затрималася й за півгодини після прибуття вийшла на прогулянку. Стояла спека, вулиці кишіли людьми. На ній були біла бавовняна сукня й сандалі. Жалобний одяг за Полем вона зняла одразу, щойно вислухала заповіт. Тепер же хотіла зачинити двері минулого, але гадки не мала, що чекає на неї попереду.

Годинами вона блукала, заходячи до маленьких церков, до улюблених крамниць. Купила кілька пар красивого взуття й розпорядилася, щоб їх надіслали до готелю. І скрізь, куди б не йшла, вона помічала парочки, що обіймалися або гуляли, тримаючись за руки, і родини з маленькими дітьми. І, коли повернулася до фонтана Треві, вона знову почувалася самотньою. Добре було б блукати містом разом із кимось, але ті дні давно минули. Вона стояла, розмірковуючи про це, і дивилася, як люди загадують бажання, кидаючи монетки у фонтан.

Маленький хлопчик-жебрак підбіг до неї й запропонував обміняти її євро на монети. Вона усміхнулася й здійснила обмін, давши монетку і йому, а потім тривалий час стояла, стискаючи монети в руці. Гадки не мала, чого побажати, і хлопчик сказав їй італійською, що перша монетка – на удачу, друга – на кохання, а третя – щоб повернутися до Рима. Вона достатньо розуміла італійську, аби збагнути, що він сказав.

Довго стояла, дивлячись на фонтан, а потім помітила чоловіка в джинсах і синій сорочці, що стежив за нею. Із серйозним виразом обличчя він націлив на неї важку фотокамеру, готуючись знімати, але зупинився, побачивши, що вона дивиться на нього. На мить їхні очі зустрілися, а тоді вона відвела погляд. Він мав молоде обличчя та волосся із сивиною й здався їй європейцем. Було в ньому щось дуже самотнє. За мить він зник, і жінка знову зосередилася на своїх бажаннях.

Нарешті вона кинула монетки до фонтана, загадавши собі, як порадив хлопчик, удачі, кохання й повернутися до Рима. Зробивши так, вона на мить відчула смуток, а тоді пішла геть. Вирішила ще трохи поблукати вулицями, перш ніж повернутися до готелю. Дорожній рух був напружений і хаотичний, пішоходи снували скрізь, навколо неї лунало півдюжини мов, і все перебувало в такому жвавому русі, що вона не хотіла повертатися до свого номера й лишатися сама. Рим був містом, яке хотілося розділити з кимось, і сумно було, що немає з ким: навколо було стільки краси.

Кінець ознакомительного фрагмента.

Текст предоставлен ООО «ЛитРес».

Прочитайте эту книгу целиком, купив полную легальную версию (https://www.litres.ru/pages/biblio_book/?art=27449830&lfrom=362673004) на ЛитРес.

Безопасно оплатить книгу можно банковской картой Visa, MasterCard, Maestro, со счета мобильного телефона, с платежного терминала, в салоне МТС или Связной, через PayPal, WebMoney, Яндекс.Деньги, QIWI Кошелек, бонусными картами или другим удобным Вам способом.

notes

Примітки

Особняк (франц.). (Тут і далі прим. перекл., якщо не вказано інше.)

2

Астори – найвідоміші разом із Рокфелерами й Вандербільдами представники американської буржуазної аристократії XIX – початку XX ст.

3

Замок (франц.).

4

Мері Кассатт (1844–1926) – американська художниця, представниця імпресіонізму.

5

Жан Батіст Каміль Коро (1796–1875) – французький живописець, один із засновників французького реалістичного пейзажу XIX ст.

6

Джон Сінгер Сарджент (1856–1925) – американсько-європейський художник кінця XIX – початку XX ст., представник реалістичного та імпресіоністського напрямів.

7

День праці – національне свято в США. Святкується з 1894 року першого понеділка вересня.

8

Якопо Белліні (1400–1470) – славетний італійський художник венеційської школи, батько Джентіле та Джованні Белліні, які так само стали одними з найзнаменитіших венеційських художників.

9

Фідуціарний (від лат. *fiducia* – довіра) – базований на довірі. Фідуціарна емісія – емісія банкнот, грошових знаків, не забезпечена запасом коштовних металів емісійного банку.